

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАУКОВО-ТЕХНІЧНА БІБЛІОТЕКА**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор з науково-педагогічної
роботи по організації навчального процесу
та його науково-методичного забезпечення

_____ О. Н. Романюк

**ЗВІТ
ПРО РОБОТУ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ БІБЛІОТЕКИ
ВІННИЦЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ЗА 2016 РІК**

Вінниця, 2017

- Текстова частина звіту
- Додаток 1 Звіт основних статистичних показників роботи НТБ ВНТУ за 2016 рік.

ЗМІСТ

Вступ

1. Структура бібліотеки
2. Обслуговування користувачів
3. Культурно-просвітницька робота
4. Інформаційно-бібліографічна робота
5. Формування бібліотечних ресурсів
6. Створення довідкового апарату
7. Організація та забезпечення фонду
8. Автоматизація бібліотечних процесів
9. Науково-методична робота
10. Бібліотечний менеджмент і маркетинг
11. Матеріально-технічна база

ВСТУП

Науково-технічна бібліотека (далі – НТБ) є навчальним, науковим, інформаційним та культурно-просвітницьким структурним підрозділом Вінницького національного технічного університету. У своїй діяльності НТБ керується Конституцією України, Законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про бібліотеки і бібліотечну справу», «Про авторське право і суміжні права», «Про інформацію», «Про національну програму інформатизації», «Про культуру», «Про захист персональних даних», підзаконними нормативно-правовими актами, Статутом і Правилами внутрішнього розпорядку Вінницького національного технічного університету, «Положенням про науково-технічну бібліотеку ВНТУ», «Правилами користування науково-технічною бібліотекою ВНТУ».

Університетська бібліотека – важлива складова єдиного інформаційно-освітнього простору вишу, від ефективності роботи якої залежить якість навчального та науково-дослідного процесу. Сьогодні бібліотека змінює свої традиційні функції, трансформуючи увесь комплекс послуг для якомога повнішого задоволення потреб різних категорій користувачів.

Основні напрямки роботи НТБ в 2016 році:

- обслуговування користувачів, залучення нових користувачів до бібліотеки;
- комплектування фонду науковою та навчально-методичною літературою у традиційних та електронних формах та його збереження;
- впровадження та використання нових інформаційних технологій в роботу бібліотеки, створення нових «сервісних послуг»;
- супровід університетського репозитарію для інтеграції у світовий інформаційний науковий простір;
- формування інформаційної культури студентів і викладачів;
- забезпечення доступності бібліотечних послуг на основі впровадження нових інформаційних технологій та комп'ютеризації бібліотечно-інформаційних процесів;
- удосконалення управління бібліотечним персоналом;
- висвітлення діяльності НТБ у засобах масової інформації з метою підвищення її позитивного іміджу.

2 ОБСЛУГОВУВАННЯ КОРИСТУВАЧІВ

Провідною метою відділів бібліотеки в 2016 році залишалась організація якісного та оперативного обслуговування всіх категорій користувачів, забезпечення потреб читачів в їх прагненнях до отримання інформації, покращення умов самостійної роботи студентів у читальних залах.

Процес бібліотечного обслуговування - це щоденна кропітка робота з користувачами, яка вимагає вдумливого індивідуального підходу до кожного читача. Уточнити інформаційні запити читача, запропонувати рівноцінну заміну, якщо у фонді немає конкретної книги, розібратися з проблемою втраченої книги, поради читачеві в який ще підрозділ бібліотеки він може звернутися за потрібною йому інформацією, ці і багато інших питань щодня вирішують на своєму робочому місці співробітники відділів обслуговування.

В звітному році було обслуговано за єдиним обліком 6838 користувачів, що складає 99% від запланованого. В порівнянні з 2015 роком кількість користувачів зменшилась на 202 чол.

За 2016 рік всіма структурними підрозділами обслуговано 28297 користувачів, що менше запланованого на 303 чол., в порівнянні з 2015 роком менше на 685 чол. Їм видано 713061 пр. Планові показники виконані, але в порівнянні з 2015 р. книговидача зменшилась на 2921 пр.

Таблиця 2.1 Зміна контингенту користувачів за 3 роки

Категорія користувачів	2014		2015		2016	
	Загальна к-сть	%	Загальна к-сть	%	Загальна к-сть	%
Всього користувачів за єдиним обліком	7175		7040		6838	
В т. ч. студенти, всього	5736	79,9	5642	80,1	5437	79,5
В т. ч. студенти денного відділення	4697	81,8	4904	86,9	4839	89
Професорсько-виклад. склад	429	6	429	6	428	6,2
Аспіранти	138	1,9	135	1,9	150	2,2
Співробітники	653	9,2	670	9,5	676	9,9
Інші	213	2,9	164	2,3	137	2,0
Віддалені користувачі	1865		15738		23129	

Серед користувачів більшість складають студенти – 5437 чол., професорсько-викладацький склад – 428 чол., співробітники університету – 676 чол.

Таблиця 2.2 Основні показники обслуговування за три роки

Структурні підрозділи	Кількість обслужених користувачів			Кількість відвідувань в бібліотеці			Кількість книговидач		
	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016
Науково-технічна бібліотека	30381	28982	28297	379960	382839	380585	714282	715982	713061
В т.ч.: відділ обслугов. СГЛ	10635	9548	9370	56508	56264	54767	100100	99400	98761
відділ обслугов. навч. л-рою	11537	11251	10652	237999	241288	239180	323353	325784	323918
відділ наук. інф. та бібліогр.	7980	7944	7968	84334	84370	85952	288239	288372	288129
відділ центр. книгозбер.	-	-	-	-	-	-	660	872	941
чит. зал дипломного проектування	141	157	135	646	494	260	1134	873	615
бібліотечні пункти	92	77	76	473	423	426	796	681	697

У звітному році кількість відвідувань значно зросло і нараховує 947092, в тому числі в усіх структурних підрозділах бібліотеки складає – 380585. Зріст відвідувань пояснюється тим, що користувачі активно звертались до репозитарію – 490298 і веб-сайту – 75329. Середнє відвідування користувачами бібліотеки складає – 55,6; середня читаність – 104,3 пр.

Таблиця 2.3 Відносні порівняльні показники

Показник	2012	2013	2014	2015	2016
Обертаність	0,9	1,1	0,8	0,8	0,8
Читаність	83,6	110,5	79,0	101,7	104,3
Відвідуваність	44,6	61,3	52,0	54,3	55,6
Книгозабезпеченість	95,5	96,2	93,6	120,9	125,3

Основними структурними підрозділами в обслуговуванні користувачів є абонементи, роботу яких характеризують показники, висвітлені в табл. 2.4.

Таблиця 2.4 Показники роботи абонементів

Структурні підрозділи	Кількість обслужених користувачів			Кількість відвідувань			Кількість книговидач		
	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016
Абонемент СГЛ	6495	5718	5781	24591	24542	24517	35503	35648	35567
Абонемент навч. л-ри молод. курсів	2690	3606	3581	82003	82087	82026	126008	126163	126072
Абонемент навч. л-ри старш. курсів	3052	2036	1856	53055	53025	53010	65026	65010	65052
Абонемент наук. л-ри	1433	1398	1401	11037	11033	11007	17558	17600	17514
Всього	13670	12758	12619	170686	170687	170560	244095	244421	244205

До структури обслуговування користувачів входять 8 читальних залів. Їх роботу характеризують такі показники:

Таблиця 2.5 Показники роботи читальних залів

Підрозділи	Кількість обслужених користувачів			Кількість відвідувань			Кількість книговидач		
	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016
Чит. зал відділу СГЛ	4025	3523	3326	28007	27966	28007	60094	59963	60006
Чит. зал (№ 2) навч. л-ри молод. курсів	2705	3541	3438	63977	67074	64911	85263	87392	85468
Чит. зал (№ 3) навч. л-ри старш. курсів	3050	2068	1873	38964	39102	39233	47056	47219	47326
Чит. зал (№ 4) наукової л-ри	2505	2506	2525	28023	28022	28007	59483	59602	59524
Чит. зал (№ 5) інф. видань	2107	2108	2101	11025	11008	11009	106043	106039	106016
Чит. зал (№ 6) періодики	1902	1902	1909	12002	12010	12014	103066	106038	103010
Чит. зал (№ 7) дипл. проект.	141	157	135	646	494	260	1134	873	615
Чит. зал (№ 8) центру культ.	115	307	230	3910	3756	2243	4503	3789	3188
Всього	16550	16112	15537	186554	189432	185684	466642	470915	465153

Відвідування електронного читального залу, який було відкрито в 2015 році на 6 робочих місць, протягом року склало 1773.

У зв'язку з впровадженням нових інформаційних технологій у роботу бібліотеки постійно відбуваються зміни в організації праці співробітників. Це насамперед передбачає скорочення часу на процес обслуговування, підвищення збереження інформації про користувачів, полегшення праці бібліотекарів, створення автоматизованих засобів збору статистики і складання звітів. Автоматизація процесу книговидачі дозволила значно поліпшити якість обслуговування читачів, знизити трудомісткість і кількість операцій, що виконуються бібліотекарями і читачами.

У звітному році на абонементних та читальних залах обслуговування користувачів здійснювалось в автоматизованому режимі. Єдина електронна БД «Читачі» нараховує на кінець звітного року 5469 користувачів, з них студентів 3050 чол.

Інформація про студентів завантажується в БД «Читачі» на підставі наказів про зарахування. Студентський квиток, забезпечений штрих-кодом, використовується бібліотекою і як читацький квиток. Студентам заочної форми навчання студентські квитки не видаються, тому бібліотека виготовляє ламіновані читацькі квитки зі штрих-кодом, які генеруються системою.

БД «Читачі» постійно редагується і дозволяє бібліотекарям усіх відділів обслуговування оперативно отримувати всі відомості про читача через його електронний формуляр: перегляд історії документовидачі, здійснення контролю терміну повернення документів, наявність у користувача заборгованості. Доступ до свого електронного формуляра читач має через веб-сайт бібліотеки.

Сьогодні в бібліотеці з ряду об'єктивних причин має місце т. зв. «гібридна книговидача», яка відійде з часом, коли буде повністю заштриховано весь бібліотечний фонд і вирішені технічні питання.

Співробітниками абонементів велася постійна робота з поповнення та редагування БД «Читачі», внесення даних на нових та видалення даних на вибулих користувачів.

Вже багато років поспіль в бібліотеці практикується груповий метод обслуговування студентів I курсу. Підготовка до такого методу видачі – складний і багаторівневий процес. До нього входить співпраця з деканатами факультетів, навчальним відділом, кафедрами. Підготовка до групової видачі включає:

- робота з навчальними планами на 2016-2017 рр.;

- підбір комплектів навчальної літератури згідно із списками рекомендованої літератури;
- необхідний ремонт підручників;
- складання графіків видачі літератури і інформування студентів і деканатів про порядок видачі;
- оформлення читацьких документів.

База даних студентів-першокурсників з приймальної комісії університету була вчасно зконвертована в БД «Читачі». Тому завдяки злагодженій роботі груповим методом в автоматизованому режимі у вересні була якісно організована масова видача підручників та обслуговано майже весь контингент студентів молодших курсів денної та заочної форми навчання. Протягом вересня-грудня до бібліотеки записалось 573 студента-першокурсника.

Під час групового обслуговування студентів I курсу знайомили зі структурою бібліотеки, її функціями, правилами користування, відповідальністю за збереження отриманої літератури. Як і в попередні роки в спеціальному журналі користувачі особистим підписом підтвердили свою згоду на збір персональних даних для забезпечення роботи єдиної інформаційної бази даних «УФД/Бібліотека» і введення цифрового підпису (пін-коду) за отриману літературу.

До відома першокурсників була доведена інформація про наявність веб-сайту нашої бібліотеки, де можна знайти багато корисної інформації. Для нових студентів створена віртуальна виставка «Тобі, першокурсник!», яка допомагає студентам ознайомитися з наявною в бібліотеці літературою із дисциплін, які викладаються в перший рік навчання.

Таблиця 2.6 Загальна кількість книговидач за видами літератури

Найменування показників	2014	2015	2016
Книги, брошури	454847	449017	450310
Журнали	146264	153752	149989
Газети	5994	5994	6002
Інформ. видання та спец. види л-ри	106043	106039	106016
Неопубліковані видання	318	317	821
Електронні видання	-	87	129

Таблиця 2.7 Загальна кількість книговидач за цільовим призначенням

Найменування показників	2014	2015	2016
Навчальна література	397344	396563	394837
Наукова література	93423	93858	94444

Найбільший відділ обслуговування і за кількістю користувачів, і за книжним фондом – відділ обслуговування навчальною літературою, який об'єднує два абонементи і два читальних зала.

Протягом року читачі відвідали відділ обслуговування навчальною літературою 239180 разів (2015 р. – 241288, план 2016 р. – 238000) і отримали 323918 одиниць творів друку (2015 р. – 325784, план на 2016 р. – 323000). Аналізуючи цифрові показники відділу обслуговування, бачимо, що порівняно з 2015 роком спостерігається дещо зменшення «живого» відвідування бібліотеки користувачами, а внаслідок і зменшення книговидачі. Кількість користувачів за єдиним реєстраційним обліком в 2016 р. становить 5406 (2015 р. – 5646, план на 2016 р. – 5500).

В 2016 році всіма підрозділами відділу навчальної літератури було обслуговано 10652 студентів-користувачів (2015 р. – 11251). Повністю охоплені бібліотечним обслуговуванням слухачі Інституту довузівської підготовки (73 чол.).

Як і в попередні роки, основне навантаження з обслуговування користувачів припадає на абонементи.

Таблиця 2.8 Навантаження на одного бібліотекаря відділу навчальної літератури

Показник	2014	2015	2016
По кількості читачів	1153	1125	1183
З відвідування	23780	24129	26575
З книговидачі	23918	32335	35990

Задоволення запитів на відсутню у фонді бібліотеки літературу здійснювалось через систему МБА. Послуги МБА дають змогу викладачам, співробітникам, студентам користуватись літературою з інших бібліотек України. Постійним партнером по МБА були Вінницька ОУНБ ім. Тімірязєва, Національна бібліотека України ім. В.І.Вернадського, НТБ Харківського Національного технічного університету, Державна науково-технічна бібліотека,

Науково-технічна бібліотека Київського Національного технічного університету КПІ.

Таблиця 2.9 Порівняльні показники роботи МБА за 5 років

Показники	2012	2013	2014	2015	2016
Кількість користувачів	21	14	5	10	5
В т.ч. студенти	-	-	1	1	1
Надійшло замовлень	90	69	7	12	77
Кількість отриманих документів	61	69	3	12	62
Кількість вид. документів в інші б-ки	-	-	-	1	-

Задовольняти запити користувачів на навчальну літературу, яка наявна в обмеженій кількості, допомагає сканування. За рік було від скановано 119 пр. навчальної літератури.

Навантаження на одного бібліотекаря обслугованих читачів – 1489, по відвідуванню – 20030 користувачів, по книговидачі – 37529 пр.

Отже, в 2016 році продовжилась тенденція зниження показників, які характеризують звернення користувачів до друкованих джерел інформації. Контрольні показники плану роботи бібліотеки за 2016 рік, зокрема кількість користувачів, число відвідувань, книговидача, число обслугованих всіма структурними підрозділами, виконані не в повному обсязі. Причин негативної динаміки показників обслуговування за останні роки є кілька. По-перше, будучи структурним підрозділом університету, бібліотека безпосередньо залежить від сформованого контингенту студентів, який в силу об'єктивних причин в останні роки знижується. По-друге, зниження показників пояснюється розвитком нових інформаційних технологій, зверненням студентів до електронних версій навчальної літератури, можливістю вільного доступу до Інтернет-ресурсів як в стінах університету, так і за його межами.

Також однією з причин є незадовільна кількість нових надходжень, обмежена кількість назв книг і періодики.

Згідно з «Правилами користування НТБ» читач, який вчасно не повернув літературу, позбавляється права користуватися бібліотекою. Видача підручників на наступний курс здійснюється за умови повернення всіх книг.

Традиційно, в звітному році увага приділялась роботі по запобіганню читацької заборгованості. Використовувались традиційні форми та методи:

- проведення бесід з першокурсниками про правила користування бібліотекою;
- перереєстрація користувачів на абонементях;
- опрацювання наказів про переміщення контингенту студентів;
- нагадування по телефону.

За рік було опрацьовано 178 наказів по студентському складу.

На жаль, всі ці заходи є недостатніми, часто боржники повертають літературу тільки тоді, коли постає потреба у підписанні обхідного листа.

БД «Читачі» дає змогу удосконалити і активізувати традиційну систему заходів в цьому напрямку. Доступ до електронного формуляра користувача з будь-якої точки обслуговування дозволяє відстежувати користувачів-боржників і своєчасно проводити роботу щодо попередження або ліквідації заборгованості. Важливо, що система сама проводить контроль термінів повернення документів, виданих читачеві. Термін дії читацького формуляра залежить від категорії користувача: бакалаври – 4 роки, магістри – 2 роки, молодші спеціалісти – 2 роки. Якщо є заборгованість перед бібліотекою (такі примірники виділяються червоним кольором в електронному формулярі), то формуляр цього користувача блокується працівниками абонементу, і читач не обслуговується до повного розрахунку. База дозволяє легко сформувати алфавітні списки боржників для деканатів.

Слід зазначити, що при роботі з читачами-боржниками нагадування про борг по телефону є найбільш ефективним методом, так як особистий контакт дає можливість індивідуального підходу до користувача: з'ясовується причина несвоєчасного повернення документів; при необхідності уточнюється кількість книг, їх назва; іноді – режим роботи бібліотеки і т. д.

Позитивний результат по поверненню заборгованої літератури дає робота з деканатами. Перед початком літньої сесії всім деканам були відправлені службові записки з проханням не допускати до захисту практики тих студентів, які не пред'явили довідку з бібліотеки про відсутність заборгованості. Завдяки цьому більшість студентів розрахувалися з бібліотекою перед літніми канікулами.

3 КУЛЬТУРНО-ПРОСВІТНИЦЬКА РОБОТА

Культурно-просвітницька діяльність посідає один з пріоритетних напрямів у роботі бібліотеки поряд з інформаційним забезпеченням користувачів. Зміст такої роботи включає в себе: розвиток культури мислення та інтелектуальних здібностей студентів; формування у них гуманного ставлення до людини, суспільства, природи; зміцнення історичної пам'яті молодого покоління; формування естетичних почуттів, смаків, поглядів; розвиток політичної культури студентської молоді; формування працелюбності та творчого потенціалу молодої людини.

Культурно-просвітницька та виховна робота планується та проводиться відповідно "Програми виховної роботи та гуманітарної політики у ВНТУ". Бібліотека здійснює роботу разом з клубом, Культурно-мистецьким і просвітницьким центром, кафедрами мовознавства, іноземних мов, суспільно-політичних наук.

Затверджена Указом Президента України в 2015 році Стратегія національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2015-2020 роки основоположним каменем сучасного виховання молоді визначає патріотичне, яке великою мірою формує майбутній розвиток української держави.

Просвітницька діяльність бібліотеки в звітному році полягала в проведенні різноманітних заходів, покликаних сприяти національно-патріотичному вихованню студентів. Пріоритетним було обрано напрями виховання патріотичних почуттів, гордості за українську культуру, мистецтво, науку. Протягом року були оформлені виставки: «Соборність України – від ідеї до сьогодення», «Від героїв Крут – до героїв Небесної сотні», «Місія – миротворець» (до Дня вшанування учасників бойових дій на території інших держав), «Великі сини українського народу», «Слава тих років зійшла на п'єдестал» (виставка-реквієм до Дня Перемоги).

У ХХІ століття Україна увійшла як незалежна держава, що прагне побудувати відкрите демократичне суспільство. Нинішній період розвитку української державності визначається активним становленням і розвитком громадянського суспільства. Вихованню політичної культури сучасної молоді були присвячені заходи: «Незалежна і єдина будь навіки, Україна» (до 25-річчя Незалежності України), «В Україні наша доля і воля», «До Конституції – з повагою, до влади – з надією», «Українська економіка – стан і проблеми».

Невідворотність європейського вибору нашої країни зумовлена самим фактом її приналежності до спільноти європейських народів. Бібліотеки роблять певні кроки для успішної участі в процесах євроінтеграції країни. Наша бібліотека проводить різноманітні інформаційно-культурні заходи. Щорічно, в травні в усіх регіонах України святкують День Європи, що сприяє покращенню іміджу нашої держави. Бібліотека долучилась до проекту УБА «Все про Європу: читай, слухай, дізнавайся в пунктах європейської інформації в бібліотеках». З метою поширення інформації про ЄС та євроінтеграцію в бібліотеці були оформлені виставки: «Європейський Союз – Україна», «Польща. Історія. Сьогодення. Майбутнє», «Норвегія – країна льодовиків,

полярних ночей і вікінгів», проведено огляд «Відкрий Європу для себе (автостопом по країнах Європи)».

Продовжуючи тему громадянського виховання студентської молоді, напередодні Міжнародного дня студентів, бібліотека оформила книжкову виставку «Україну будувати молоді», до Міжнародного дня толерантності – «Толерантність – шлях до згоди». Традиційно наша бібліотека залучається до усіх святкувань університету. До Дня науки працівники відділу наукової інформації і бібліографії підготували виставку наукових надбань вчених ВНТУ.

Свято «День університету» цього року пройшло в новому форматі – урочистості вперше відбулись на майдані перед головним навчальним корпусом, а не, як зазвичай,

в актовій залі. Бібліотека теж долучилась до святкування, представивши виставку-інсталяцію «НТБ – серце ВНТУ», на якій глядачам запропонували цікаву інформацію про нашу книгозбірню та

найоригінальніші університетські бібліотеки світу. Викликала посмішку присутніх виставка-жарт «Я не пам'ятаю назву, але обкладинка ... зелена», де крім зелених книг були представлені запити-«перли» наших користувачів. Відділом СГЛ була оформлена виставка «Знання. Освіта. Освіченість».

Комплекс заходів був присвячений найдорожчій цінності українського народу – мові. Були оформлені книжкові виставки «Мово рідна, слово рідне», «Слово наше рідне – слово українське». Цікаво, творчо підійшли до оформлення виставки «Українська мова і писемність крізь віки». Виставку прикрасили українськими рушниками та цікавими афоризмами, цитатами з українським орнаментом. Читачі із задоволенням переглядали представлену літературу про виникнення та сучасний стан української писемності.

Бібліотека сумісно з кафедрою української мови підготувала святкування Дня рідної мови і день народження Т. Шевченка. В заході приймали участь українські та іноземні студенти. Упродовж концерту вони виконували твори українських поетів, вірші Шевченка. Як завжди, приємним сюрпризом були виступи іноземців, які чудово декламували поезії українською мовою. Бібліотека активно сприяє іноземним студентам у вивченні української мови, у

формуванні мовних і комунікативних навичок і умінь, в популяризації культурного розмаїття та формуванні позитивного ставлення до української мови. Виставка «Вивчаємо мову (на допомогу студентам-іноземцям)», користується великим попитом серед слухачів підготовчого відділення, поповнилася новими підручниками, необхідними для вивчення української мови студентами-іноземцями.

«Україна на зламі тисячоліть» – саме під такою назвою у науково-технічній бібліотеці писали Шістнадцятий радіодиктант національної єдності. Акція традиційно відбулась у День української писемності та мови і мала на

меті об'єднати усіх небайдужих навколо українського слова. До акції долучилися співробітники ВНТУ, студенти, працівники бібліотеки. Традиційно текст – авторський, ексклюзивний, створений спеціально на замовлення Українського радіо відповідно до всіх приписів і норм правопису. Диктував доцент Київського університету ім. Б.

Грінченка Олександр Авраменко. Популярність радіодиктанту щороку зростає. І найголовніше в ньому – це не перевірка знань і не хизування здобутою високою оцінкою. Важлива солідарність з усіма, хто любить і шанує рідне слово, хто хоче, щоб українці говорили українською мовою і зберегли її для нащадків.

В бібліотеці стали традиційними заходи, присвячені релігійним святкам і народним традиціям. До Великодня була оформлена інсталювана виставка «Як Великдень на дворі, то й писанка на столі», проведена бесіда «Релігійні святині» (до 1000-річчя духовно-культурних зв'язків Київської Русі та Святої Гори Афон).

Краєзнавча діяльність бібліотеки спрямована на виявлення, збір та розповсюдження знань про історію, видатних людей, культуру, мистецтво, знаменні події нашого краю. В звітному році бібліотека розпочала краєзнавчий проект «Ім'ям своїм прославили Україну», його мета – популяризація знань про наших видатних земляків, виховання патріотизму, поваги до історії, традицій Вінничини, поглиблення знань про неї. Наші земляки, що народились або працювали на Вінничині, уславили сві краї. Їх імена відомі далеко за межами

держави. Наукова година «Академік Г. І. Будкер – фізик-ядерник» була присвячена нашому земляку, відомому вченому, академіку АН СРСР, засновнику і першому директору Інституту ядерної фізики Сибірського відділення АН СРСР, номінанту Нобелівської премії.

Викладачі, студенти, працівники університету зацікавлено прослухали наукову годину «Він музикою наповнив камінь», присвячену 155-річчю від дня народження вінницького архітектора Г. Г. Артинова.

Працівники бібліотеки розповідали про життєвий шлях та архітектурний доробок Артинова. Розповідь супроводжувалась цікавим слайд-шоу, під час перегляду якого присутні мали змогу поринути в історичне минуле Вінниці, побачити архівні фото старої Вінниці, будинки, які проектував Артинов, та порівняти їхній тодішній вигляд із нинішнім.

Відділом обслуговування суспільно-гуманітарною літературою підготовлена віртуальна виставка, присвячена 110-річчю нашого земляка, видатного українського режисера Ігоря Савченка «Він залишив слід у українському кіно».

Пам'ятник Григорію Григоровичу Артинову

Цикл бесід «Жінка в долі чоловіка»

Наш земляк – великий письменник-гуманіст, виразник дум і прагнень народних Михайло Коцюбинський посідає одне з чільних місць в історії української літератури. Щорічно бібліотека традиційно святкує День Коцюбинського. В цьому році була запропонована віртуальна бесіда «...Я нікому не дозволю відібрати у мене моє щастя» з циклу бесід «Жінка в долі чоловіка». Користувачі можуть познайомитись з таємницею з

життя письменника – стосунки з Олександрою Аплаксіною, яку Коцюбинський палко і ніжно кохав, а вона зберегла це почуття на все життя.

В цьому циклі вирішальних бесід, розпочатих бібліотекою, користувачам запропонована цікава тема про відносини Тараса Шевченка і Варвари Рєпніної «Душа «С прекрасным назначением»».

Бібліотека, ставши на шлях інновацій, вже кілька років розробляє і освоєє проекти. В 2016 році продовжувалась робота над проектом «Науку творять обрані», мета якого – популяризація наукових надбань вчених ВНТУ, висвітлення їх ролі в розвитку науки краю, держави і світу. В рамках проекту оформлюються виставки-персоналії, організовуються віртуальні виставки «Шляхи до портрету вченого». В звітному році були підготовлені і представлені на сайті віртуальні виставки: до ювілею д. ф. н., зав. кафедри української мови Л. Е. Азарової «Не зупиняйтесь на досягнутому»; до ювілею професора кафедри АІВТ, заслуженого працівника освіти А. С. Васюри – «Світлити в юну душу світлом знань».

Розробляючи напрямки роботи по популяризації книги, бібліотека перш за все опирається на потреби навчального процесу. Такі заходи стали більш різноманітними завдяки постійному зв'язку з кафедрами. В звітному році на абонементних, читальних залах оформлювались різноманітні книжково-ілюстровані виставки.

Одним із напрямів використання сучасної комп'ютерної техніки та інформаційних технологій сьогодні є комп'ютерна графіка. Вона використовується майже у всіх сферах діяльності людини: у науці й техніці, у медицині й освіті, рекламному бізнесі, індустрії розваг тощо. Розібратися в усіх тонкощах комп'ютерної графіки, її різновидах допомогла книжкова виставка «Світ комп'ютерної графіки».

Сьогодні питанням раціонального використання водних ресурсів, їх охорони і відтворенню приділяється багато уваги. Книжкова виставка «Водні ресурси України: раціональне використання та охорона» була присвячена актуальним питанням використання та охорони водних ресурсів в Україні та познайомила з документами, які розглядають ці проблеми.

На сьогоднішній день інформація є одним з головних і цінних активів сучасної людини чи організації. Проблема забезпечення інформаційної безпеки є дуже актуальною. Особливої гостроти вона набуває у зв'язку з масовою комп'ютеризацією всіх видів діяльності людини, при об'єднанні ЕОМ у комп'ютерні мережі та підключення до Інтернету. Тому для спеціалістів різноманітного профілю актуальною є підготовка в галузі захисту інформації. З метою ознайомлення студентів стосовно основних підходів до забезпечення захисту інформації та безпечного використання інформаційних технологій була підготовлена книжкова виставка «Інформаційна безпека: теорія і практика».

Цьогоріч минає 115 років з моменту заснування Нобелівської премії. Детальніше про історію заснування, традиції, цікаві факти про Нобелівську премію, а також місце України в Нобелівській премії, можна було ознайомитись в читальному залі старших курсів, де було розгорнуто ілюстративно-книжкову виставку «115 років всесвітнього визнання (до річниці заснування Нобелівської премії)». Крім того, на сайті НТБ була представлена віртуальна виставка з однойменною назвою, яка дала можливість ознайомитись з представленою інформацією більш широкому колу користувачів.

На книжково-інформаційній виставці «Стандартизація, сертифікація та основи метрології» були представлені матеріали, які є надзвичайно корисними для студентів, викладачів, фахівців у сфері метрології, стандартизації та сертифікації.

До ювілейних дат видатних вчених було оформлено декілька виставок-персоналій. Великий вчений, організатор і популяризатор науки – академік Сергій Вавілов входить в число найбільших фізиків ХХ століття. З його ім'ям пов'язане становлення вітчизняної школи фізичної оптики, він зробив вагомий відкриття в галузі люмінесценції та природи світла. Вавілов є автором понад 150 науково-популярних робіт. Про його діяльність розповіла книжкова виставка «Світло – моє покликання (до 125-річчя від дня народження академіка С. І. Вавілова)».

Виставка «Видатному математику сучасності І. М. Виноградову – 125 років» була присвячена класику математичної науки, академіку Академії Наук СРСР Івану Матвійовичу Виноградову. Він вирішив ряд проблем, які вважалися недоступними математиці початку ХХ століття. Крім того, створив один з найсильніших і загальних методів аналітичної теорії чисел – метод тригонометричних сум.

В цьому році відзначали 145-річницю від дня народження Ернеста Резерфорда – британського фізика новозеландського походження, лауреата Нобелівської премії з хімії 1908 року, відомого як «батька» ядерної фізики, творця планетарної моделі атома. Про діяльність видатного вченого розповіла книжково-ілюстративна виставка «Дослідник таємниць атомного ядра».

До 110річчя від дня народження українського авіаконструктора Олега Костянтиновича Антонова була оформлена виставка «Його ім'я носять літаки». На ній була підібрана література, багато фотографій, цікавих фактів з життя. Читачі мали змогу дізнатися про ювіляра не тільки як про великого конструктора, а як художника і поета.

В звітному році були підготовлені «День бібліотеки в Інституті соціально-гуманітарних наук» і «День бібліотеки на ФКСА».

На зустріч в бібліотеку були запрошені викладачі, аспіранти, магістри. Вони ознайомились з фаховою науковою і навчальною літературою, періодичними виданнями, що надходили до бібліотеки, інформвиданнями. Для присутніх був підготовлений огляд журналів, представлено оновлений бібліотечний сайт, особливу увагу було звернено на розділ сайту «На допомогу науковцю».

З метою популяризації журналу «Наука и жизнь», привертання уваги до архівних документів, публікацій на історичні, наукові, мистецькі теми читачам була представлена виставка одного журналу.

Володіння англійською мовою сьогодні є одним з пріоритетів національної політики України. Президент України своїм Указом №641/2015 від 16.11.2015 р. оголосив 2016 рік Роком англійської мови в Україні. 2016 рік також є роком вшанування пам'яті Вільяма Шекспіра у Великій Британії.

Наша бібліотека активно долучилась до реалізації указу, адже має літературу, в т.ч. і художню англійською мовою. Співробітники науково-технічної бібліотеки за сприянням кафедри іноземних мов підготували тематичний вечір «Мова любові об'єднує наші серця», присвячений В. Шекспіру. Розповідь ведучих, присвячена життю та творчості драматурга, супроводжувалась показом тематичних слайдів.

На заході була представлена книжково-ілюстративна виставка «Мені ж від зір найбільша честь припала: твоя любов велика і тривала», з якої можна було більше дізнатися про життя великого англійця. Унікальністю заходу стало те, що студенти виступали не просто глядачами, а й безпосередніми учасниками, зачитавши мовою оригіналу безсмертні рядки сонетів Шекспіра. Отже, подібні заходи надихають та захоплюють студентів, підвищують мотивацію та зацікавленість до вивчення іноземних мов, акцентують увагу на важливості вміння вільно володіти іноземною мовою в сучасному світі.

В цьому році виповнилось 185 років Джеймсу Максвеллу – англійському фізику, творцю класичної електродинаміки, одному із засновників статистичної фізики, організатору і першому директору Кавендішської лабораторії. Його роботи присвячені електродинаміці, молекулярній фізиці, загальній статистиці, оптиці, механіці, теорії пружності. Дізнатися більше про видатного вченого можна було з виставки «Джеймс Клерк Максвелл – батько класичної електродинаміки (до 185-річчя від дня народження)».

Відділом наукової інформації і бібліографії підготовлена віртуальна виставка «Вивчаємо англійську разом».

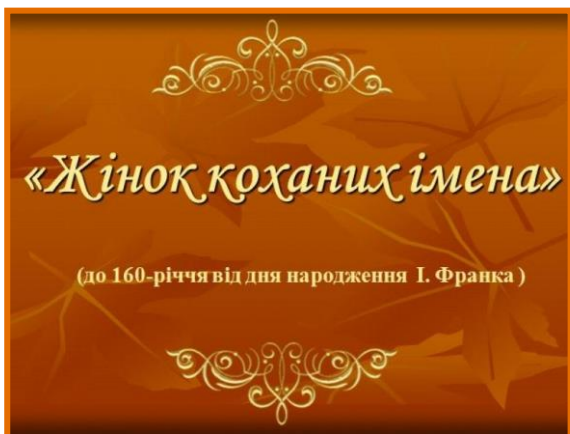
У науковій бібліотеці ВНМУ – методцентрі вузівських бібліотек міста, було сформовано групу бажаючих вивчати і вдосконалювати свої знання з

англійської мови. До складу вивчаючих увійшли три працівники НТБ ВНТУ. На кожному занятті вивчався теоретичний, наочний матеріал, а також розмовні теми. Презентації занять були яскравими, інформативними, щоб матеріал легко запам'ятався.

Були в українській і світовій літературі письменники – обдаровані особистості, наполегливі у своїх творчих пошуках, надзвичайно працьовиті, всім серцем віддані літературі. До їх ювілеїв відділ СГЛ підготував книжкові виставки: «Крилате слово – от моя стріла» (до 145-річчя від дня народження Лесі Українки), «Усміхнена слава поета у рідній країні живе» (до 75-річчя від дня народження А. Гарматюка), «Вдивляється Тарас у душу України», «Михайло Булгаков – уроки долі» (до 125-річчя від дня народження), «Я ліру присвятив народові своєму» (до 195-річчя від дня народження Н. О. Некрасова), «Станіслав Лем – лабораторія фантастики». Успіхом у читачів користувалися виставки «Якби зібрать красунь усіх віків» та «У дзеркалі душі» (за сторінками жіночого роману).

І. Я. Франко – знакова постать вітчизняної та світової історії і культури. Відповідно до Указу Президента України «Про вшанування пам'яті Івана Франка» бібліотека університету реалізувала просвітницькі заходи. Так, на абонементі відділу обслуговування СГЛ була оформлена книжково-ілюстративна виставка.

Ще одна яскрава подія мала місце у роботі бібліотеки – це літературно-музичний вечір «Жінок коханих імена», присвячена жінкам, які вплинули на творчість Івана Яковича Франка. Ведучі заходу, головний бібліотекар Галина Павлишина та зав. відділу Ганна Суровенко, розповіли присутнім про кохання поета до Ольги Рошкевич, яке було взаємним, про відчуття гіркоти нерозділеного кохання до Юзефи Дзвонковської та пережите фатальне кохання до Целіни Журавської. Своє почуття Франко переливав у прекрасні поетичні рядки під назвою «Зів'яле листя». Сьогодні важко уявити, що монументальна постать поета-борця за свободу може приховувати звичайну людину з усіма достоїнствами та недоліками. «Значний вплив на моє життя, а значить, також на мою літературу мали зносини мої з жіноцтвом...» – писав Іван Франко. Не раз стріла Купідона влучала в серце Великого Каменяра:» Тричі мені являлася любов...», – писав

поет. Серед учасників заходу була студентська молодь, яка проникливо і ніжно читала лірику Івана Франка. Захід супроводжувався відео-презентацією.

Бібліотека організувала презентацію книги «Знаки часу. Розпізнавання» і зустріч з автором Любомиром Стринаглоком, журналістом, лауреатом літературної премії ім. В. Стефаника 2014 р.

Формуванню у молоді культури та дбайливого ставлення до свого здоров'я сприяла виставка-застереження до Всесвітнього дня проти тютюнопаління «Ти палиш – а світ задихається». Зацікавила читачів бібліотеки книжкова виставка «Від хмільної води чекаєш біди!»

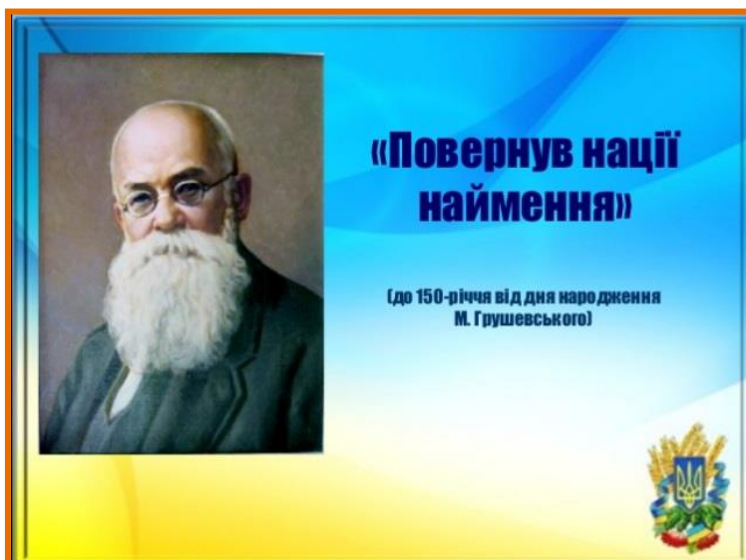
До 30-ї річниці Чорнобильської трагедії науково-технічною бібліотекою спільно з факультетом інформаційних технологій та комп'ютерної інженерії був проведений літературно-музичний вечір пам'яті «Чорнобиль: чорний спомин, вічний біль». Духовною складовою вечору стала демонстрація документальних кадрів та виступ творчого колективу «Оберіг» під керівництвом Сергія Журавлева, а також виступ студента-енергетика Валентина Біленького. Зі сцени звучав смуток за тими, кого вже немає та надія на майбутнє, врятоване ціною життів сотень тисяч

українців. Хвилиною мовчання вшанували учасники заходу всіх тих ліквідаторів аварії, які заснули вічним сном, сказавши своє вагоме слово у цій трагедії. Також зі спогадами виступив ліквідатор аварії на ЧАЕС голова міської та обласної громадських організацій «Союз Чорнобиль України» Микола Петрович Бойчук. Затамувавши подих, студенти слухали його розповідь. В заключному слові Микола Петрович закликав студентів завжди пам'ятати про цей чорний день в історії України, про подвиг людей, які врятували нам життя.

В цьому році вперше співробітники бібліотеки прийняли участь у інтелектуально-розважальному турнірі «Свято наближається!», який було організовано за підтримки профкому ВНТУ та студентського профкому. В турнірі взяли участь 16 команд. Наша команда мала символічну назву – «Бібліопані». Змагались в різних конкурсах: кіноконкурс, ерудит-лото,

новорічна мандрівка по країнам, музичні конкурси. Перемогу не отримали, але, враховуючи, що брали участь вперше в таких заходах, показали досить непоганий результат і навіть отримали призи і подарунки. Але найголовніше, відчули море позитивних емоцій і радості та задоволення від спілкування зі студентською молоддю.

З метою популяризації фондів бібліотека вже кілька років пропагує форму роботи – віртуальну виставку і віртуальну бесіду, відкриті для всіх користувачів. Вони приваблюють інформативністю, зручністю в користуванні, ілюстративністю. За звітний період було підготовлено 6 віртуальних виставок-презентацій на сайті нашої бібліотеки: «Універсальний геній. Готфрід Вільгельм Лейбніц», «О. К. Антонов – многогранність таланта», «Джеймс Клерк Максвелл – батько класичної електродинаміки (до 185-річчя від дня народження)», «115 років всесвітнього визнання (до річниці заснування

Нобелівської премії)», «Академік Г. І. Будкер – фізик-ядерник», «Григорій Артинов – громадянин та митець», «Повернув нації наймення (до 150-річчя від дня народження М. Грушевського)», «Learn English together (вивчаємо англійську разом)». Крім того, віртуальні виставки, які були створені раніше («Екологія і

природокористування: проблеми та перспективи», «XXI століття – епоха нанотехнологій») поповнилися новими надходженнями. Віртуальна виставка «Майбутньому студенту» також регулярно доповнюється і оновлюється.

На сайті НТБ ВНТУ інформація з культурно-просвітницької діяльності розміщена в окремому розділі «Культурно-просвітницька діяльність». В ньому користувачі зможуть ознайомитись з щоквартальним планом заходів культурно-масової роботи. Культурно-просвітницькі заходи бібліотеки також анонуються на головній сторінці сайту.

Особливою подією стало урочисте відкриття «Вільної полиці книгообміну». НТБ пропонує для користувачів нову послугу – буккросинг. Прочитав книгу сам – передай іншому. Буккросинг став популярним у 130 країнах світу і охопив близько півмільйона людей. Ідея проекту полягає в тому, що Ви прочитали книгу і не відкладаєте її в шафу, а передаєте далі іншому читачеві і так по ланцюжку. Виходить, що світ перетворюється в одну велику бібліотеку. «Вільна полиця», створена для самостійного обміну книг, принесених читачами із свої власних бібліотек, знаходиться за адресою: Хмельницьке шосе, 95, корпус 2.

Наочна демонстрація книг на виставках, переглядах є найбільш поширенню та доступною формою популяризації книг, що використовує наша бібліотека у своїй роботі. Виставки входять до складу різних комплексних заходів і є самостійною формою розкриття документального ресурсу бібліотеки. В бібліотеці стали традиційними виставки до ювілеїв письменників, видатних людей, знаменних дат і подій, на допомогу навчальному процесу. При оформленні їх співробітники бібліотеки проявляють креативність, кожна з них має свою "родзинку". Для посилення емоційного впливу на слухачів під час масових просвітницьких заходів застосовуємо художнє облаштування приміщення, відеоматеріали, слайди, музичний супровід.

Виходячи з усього вищевикладеного про культурно-просвітницьку діяльність, можна сказати, що бібліотека перестає бути просто книгозховищем, а перетворюється на центр інтелектуального та культурного життя університету.

4 НАУКОВО-ІНФОРМАЦІЙНА І ДОВІДКОВО-БІБЛОГРАФІЧНА РОБОТА

В країні йде активний пошук моделі освіти, яка б відповідала сучасним реаліям життя. Майбутній фахівець, викладач-науковець, недостатньо озброєний інформацією, не може стати генератором нових ідей. Своєрідним посередником між цим потоком знань та користувачем інформації стає

бібліотека. Завдання бібліотеки – забезпечити кожному користувачеві можливість доступу до інформаційних ресурсів. Науково-інформаційна і довідково-бібліографічна робота в 2016 році велась у таких напрямках:

- створення власних інформаційних ресурсів, управління бібліографічними та повнотекстовими ресурсами;
- надання користувачам можливості доступу до інформаційних ресурсів як традиційних, так і електронних;
- повне, оперативне і компетентне інформування користувачів за профілем їх діяльності і запитів;
- виконання різного роду запитів, бібліографічні консультації користувачів, здійснення інформаційного пошуку через традиційний ДБА та електронні БД;
- поповнення ДБА;
- підготовка інформаційних, бібліографічних та біобібліографічних покажчиків;
- сприяння підвищенню інформаційної культури споживачів інформації різних категорій;
- поповнення веб-сайту бібліотеки необхідною інформацією, підтримка сервісу «віртуальна довідка» («Запитай бібліотекаря»).

Доступ до електронних інформаційних ресурсів, просування та забезпечення доступності їх змісту здійснюється крізь диференційні форми обслуговування у рамках індивідуального розповсюдження інформації (ВРІ) і диференційного обслуговування керівників університету (ДОК).

Абонентами системи є 58 користувачів. Їх оперативно та чітко інформували про нові надходження літератури, журнальні статті у відповідності із темами запитів (10 тем).

Протягом року абонентам надіслано 1418 повідомлень.

Вчасно отримана інформація про нові видання, що надійшли до бібліотеки, є важливою для студентів і викладачів, а для дослідників просто життєво необхідною. І серед джерел розповсюдження інформації бібліотека враховує можливості сучасних технологій. Але традиційні способи ознайомлення користувачів з інформацією про нові видання (виставки нових надходжень, презентації книг, розсилка списків на кафедри, індивідуальне ознайомлення, Дні інформації) – також залишаються в арсеналі розкриття фонду бібліотеки.

З метою масового інформування про нові надходження літератури до фонду бібліотеки було організовано 9 Днів інформації, на яких активно пропагувалась література, що надійшла до бібліотеки, на яких всього було експоновано 511 пр., відвідувань 397.

Протягом року в відділах оформлено 88 виставок нових надходжень. На сайті бібліотеки представлено список періодичних видань на рік, що надходять до бібліотеки, користувачі можуть ознайомитися з ним.

Також на кафедри університету розсилаються електронною поштою бюлетені «Нові надходження» та рекомендаційний покажчик з проблем вищої школи (електронна версія є на сайті). У звітному році підготовлено 9 бюлетенів та 4 покажчика.

Користувачі мають можливість ознайомитися із записами, які містять бібліографічний опис, інформацію з кількості одержаних примірників. Це дозволяє викладачам оперативно відслідковувати нові документи з навчальних дисциплін і тем досліджень.

З розвитком та активним впровадженням інформаційних технологій зазнала суттєвої модернізації вся діяльність бібліотеки.

Можливості інтернет-технологій дали новий поштовх для розвитку роботи з фахівцями. Навіть традиційні заходи «День інформації», «День бібліотеки на факультеті», «День бібліографії» наповнюються інноваційними складовими. Це і презентація віртуальних виставок та інтернет-ресурсів, огляд сайту НТБ, дистанційних послуг, просування електронної продукції бібліотеки.

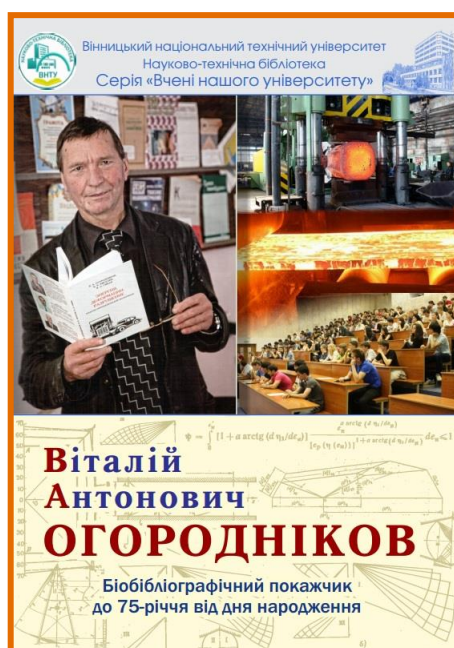
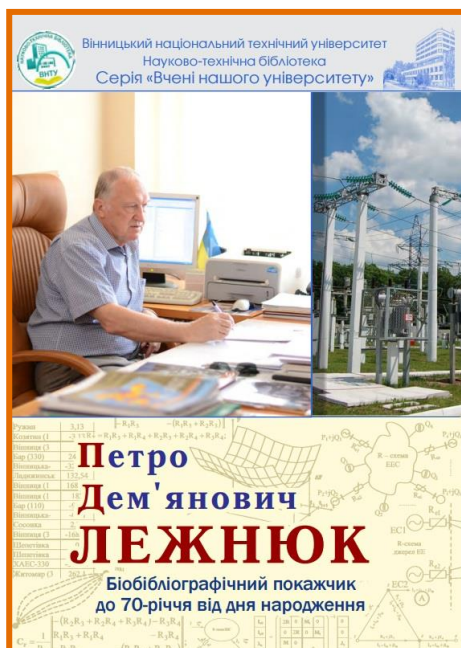
Для більш масового інформування наукової, педагогічної і студентської спільноти університету та України в рамках проекту «Науку творять обрані» в рубриці «Науковці пропонують» у вигляді презентацій анонсуються нові видання наших науковців, що публікуються у поточному році і є у фонді бібліотеки.

В 2016 році було представлено чотири виставки «Книги місяця, на яких було представлено 8 монографій, 21 навчальний посібник та 2 практикуми. В анонсі передбачене представлення короткої інформації про автора видання.

У своїй роботі з науковцями бібліотека дотримується таких принципів:

- забезпечення якісного та оперативного інформування;
- сприяння професійному розвитку;
- надання доступу до інформації;
- орієнтація на потреби професійного середовища.

Фахівці бібліотеки створили систему бібліографічних видань, спрямованих на популяризацію наукових шкіл ВНЗ.

В 2016 році були підготовлені та видані два біобібліографічних покажчики серії «Вчені нашого університету», присвячені ювілейним датам наших науковців: доктору технічних наук, професору, академіку Академії наук вищої школи зав. кафедри ЕСС П. Д. Лежнюку та В. А. Огороднікову – доктору технічних наук, професору, заслуженому діячу науки і техніки, зав. кафедри ОМІМ.

Основне завдання серії різнобічно висвітлити наукову, педагогічну, творчу діяльність видатних науковців ВНТУ, відомих не тільки в Вінниці, Україні, а й за її межами.

Принцип відбору матеріалу – науковість, повнота, достовірність. Використовуються чинні на час підготовки видань стандарти.

Усі покажчики містять фотоматеріали з особистих архівів науковців.

Електронні версії бібліографічних покажчиків розміщено на сайті НТБ. Перед переліком праць автора, розміщених за алфавітом, наведено короткий біографічний нарис, передмову, основні віхи життя, вітальні слова від колег, друзів, учнів.

Біобібліографічні покажчики як вид бібліографічних посібників виконують головне і важливе завдання – засобами бібліографії розкрити внесок певної видатної особистості в розвиток науки, освіти, культури тощо.

Жанр покажчика надає змогу об'єднати всі праці вченого, як опубліковані, так і неопубліковані. Це спосіб популяризації досягнень фахівця в науковій сфері, просування результатів його діяльності.

Стрімкий розвиток інформаційних технологій виступає потужним фактором росту інформаційної культури користувачів. Тому важливо вчити їх працювати з інформаційними потоками, електронним каталогом, інформресурсами бібліотеки.

У минулому році велика увага приділялась удосконаленню інформаційних послуг.

Працівники відділу наукової інформації та бібліографії допомагають молодим науковцям в роботі над дипломними, магістерськими роботами, над дисертаціями. Їм надавалась допомога у пошуку патентів, ДСТУ, ДБН, періодичних та реферативних журналів, дисертацій. Також надавались послуги:

- в роботі з виданнями органів НТІ (РЖ, оглядова інформація, експрес-інформація);
- вибірка опису винаходів з конкретної тематики, з визначенням структури рубрик згідно з МПК;
- проведення практичних занять по методиці патентного пошуку;
- електронні довідки при пошуку необхідних документів;
- проведення тренінгів та консультацій з розміщення робіт у інституційному репозитарію.

Бібліографи надавали впродовж року читачам бібліографічні довідки-відповіді на разові інформаційні запити, які містять потрібну інформацію: тематичні (5995), адресні (1824), уточнюючі (511), фактографічні (2017).

Всього працівниками бібліотеки надано 29298 довідок.

Таблиця 4.1 Довідкова робота

Види довідок	2014	2015	2016
Всього надано довідок	28805	29615	28298
В т.ч. тематичних	7484	6416	5995
фактографічних	2104	2025	2017
адресних	1222	1833	1824
бібліографічних	542	509	511
в автоматизованому режимі	13753	15541	14512
консультації в роботі з ДБА	4588	5537	5371

Окрім бібліографічних довідок фахівці книгозбірні також надають бібліографічні консультації-поради, рекомендації щодо методики бібліографічного пошуку, використання ДБА, методики бібліографування. За рік було надано 5371 консультація.

Однією із послуг бібліотеки є надання консультацій з питань правильного оформлення видань, публікації статей викладачів, аспірантів. Всього здійснено 332 консультацій по УДК і ББК.

5 ФОРМУВАННЯ БІБЛІОТЕЧНИХ ФОНДІВ

Формування фондів бібліотеки – один з головних напрямів її діяльності. Традиційні процеси комплектування мають на меті забезпечення повноти відбору і оперативного придбання творів друку та інших документів.

Особливість комплектування фонду НТБ – це його поповнення документами, що забезпечують навчальний процес, науково-дослідницьку діяльність, культурно-виховну роботу. Тому всі питання, пов'язані з комплектуванням, обробкою, зберіганням інформації, вирішуються в комплексі з тими, для кого працює наша бібліотека.

Бібліотечний фонд був і є основою діяльності бібліотеки. Саме він визначає зміст, повноту і якість задоволення та розвитку інформаційних потреб користувачів.

Єдиний інформаційний ресурс НТБ складається з різних типів та видів вітчизняних та іноземних видань, наукової, науково-популярної, навчальної, довідкової, інформаційної, художньої літератури, офіційних видань, неопублікованих матеріалів, спецвидів, документів на традиційних та електронних носіях інформації.

Бібліотечний фонд – фундамент бібліотеки. Він виконує інформативну, освітню, культурно-просвітницьку функції.

Шукаючи нові джерела комплектування, бібліотека укладає угоди з видавництвами, домовляється з книготорговельними організаціями та фірмами.

Основними джерелами комплектування книгозбірні є:

- видавництва та книготорговельні організації України;
- КІВЦ університету;
- подарунки від авторів, організацій, фондів, вищих навчальних закладів.

В звітному році від постачальників надійшло :

- Видавничий дім «Кондор» - 72 пр. на суму 9992,00 грн;
- ФОП Циганко – 46 пр. на суму 8750 грн;
- ТОВ «Ліра-К» – 41 пр. на суму 5875 грн;
- ТОВ «Патерик» – 33 пр. на суму 2942,63 грн;
- ФОП Гринь – 22 пр. на суму 3540,00 грн.

Серед джерел надходжень бібліотеки є Головне управління статистики, "Книжкова палата України", ПП "Новий Світ 2000", ПАТ "ДАК "Укрвидав-поліграфія" та ін.

Формування фонду – процес багатоплановий та упорядкований. Стратегія розвитку фонду бібліотеки формується відповідно до навчальних планів університету. Ця робота неможлива без тісної співпраці з професорсько-викладацьким складом. Навчальна література замовляється за письмовими замовленнями кафедр і підрозділів університету.

Бібліотечний фонд поповнюється підручниками, науковими працями наших викладачів, які видає видавництво університету. В 2016 році у бібліотеку надходили підручники, посібники, монографії загальною кількістю 5378 пр., 208 назв, на суму 134239,15 грн, що становить 56 % від загальної кількості надходжень. Всі електронні варіанти нових надходжень розміщені в локальній мережі ВНТУ.

Таблиця 5.1 Надходження видань з видавництва до НТБ

Показник	2014	2015	2016
Примірників	3351	3579	5378
Назв	80	92	208
На суму	58257	82588	134239

Дисертації викладачів університету та науковців, що захищалися в ВНТУ, надходять до фонду НТБ. За 2016 рік до бібліотеки надійшов 21 примірник.

На кінець року склад дисертацій та авторефератів становить:

- авторефератів – 1544 пр.;
- дисертацій – 1214 пр.

При комплектуванні НТБ характерним є розширення кола джерел: видавництво ВНТУ, періодичні видання, книготорговельні організації, включаючи книгообмін з іншими бібліотеками, заохочення і стимулювання дарувальників.

Поповнення фонду відбулося завдяки безкоштовному книгообміну. Книги було одержано з бібліотек НУ «Львівська політехніка», ХНУ ім. В. Н. Каразіна, КНУБА, БНАУ, та ін. Всього отримано 91 пр. на суму 5783,62 грн.

Таблиця 5.2 Рух обмінного фонду

2015			2016		
Надійшло до ОФ	Передано в інші б-ки	Складає на 1.01.2016	Надійшло до ОФ	Передано в інші б-ки	Складає на 1.01.2017
19	3	69	69	54	84

Важливим питанням формування фонду є передплата періодичних видань. А при формуванні фонду періодики головне – задовольнити різноманітні запити наших користувачів, адже саме вони є найновішим і найактуальнішим матеріалом.

При проведенні передплати на періодичні видання щорічно від кафедр, підрозділів університету надходять замовлення на необхідні журнали, газети. Всі відомості вносилися у базу даних «Періодичні видання». Бібліотека в 2016 р. Отримувала 95 назв журналів та 21 назву газет на суму 174816 грн.

Зважаючи на те, що передплату потрібно проводити через систему публічних закупівель «Прозорро», на 2017 р. вона здійснювалась через ТОВ «Інформаційно-консалтинговий центр «Лідер».

В бібліотеці сформовано фонд нормативної інформації. Зараз він складає 48342 одиниці зберігання і є найбільшим в області. Працівник читального залу інформвидань та спецвидів постійно відслідковує інформацію про стандарти, патенти, РЖ та інші спец види літератури, що робить фонд актуальним на сьогоднішній день. При комплектуванні фонду значна увага приділяється засадним стандартам національного рівня. За рік фонд поповнено на 30 одиниць.

В бібліотеці кілька років проводиться акція «Подаруй бібліотеці книгу». В звітному році НТБ було подаровано 2218 пр. на суму 76938 грн.

Вся література, яка надходить до бібліотеки, проходить індивідуальний та сумарний облік. На літературу, що надходить без супровідних документів, складаються акти. Щоквартально відділ звітує перед бухгалтерією університету.

В 2016 році до бібліотеки надійшло 10643 примірники видань (1571 назва) на загальну суму 302869 грн, із них бюджетних коштів 208088 грн.

Таблиця 5.3 Надходження до фонду

№ з/п	Назва показника	2012	2013	2014	2015	2016
1	Нові надходження, пр.	8310	6101	6314	6391	10643
2	Нові надходження, назв	2702	1454	1130	1241	1571
3	% оновлення фонду	0,98	0,64	1,03	0,75	1,24

Таблиця 5.4 Документи, що надійшли у фонд

Рік	Всього	Книги	Журнали	Газети	е- видання	Ел. док. в лок. мер.	Неопубл. док.
2012	8310	5857	-	-	-	-	2427
2013	6101	4590	671	12	577	535	211
2014	6314	5275	860	16	582	581	135
2015	5632	5198	1034	21	256	19	241
2016	10643	904	996	21	107	11	556

Таблиця 5.5 Основні джерела надходжень документів до фонду НТБ

№ з/п	Джерела	2014		2015		2016	
		пр.	грн	пр.	грн	пр.	грн
1	За рахунок коштів університету	2512	152665	2201	327033	2961	208088
	- в т.ч. на книги	1636	18383	1208	67661	1984	28771
	- в т.ч. на періодичні видання	876	134281	993	252444	977	174816
2	Надійшло безкоштовно	3802	103423	4190	12867	7682	94781
	- в т.ч. в дар	419	19737	310	18360	2218	76938
	За книгообміном	32	1243	64	2653	91	5783
	На заміну загублених	737	21988	417	25068	305	17843

Таблиця 5.6 Надходження за цільовим призначенням

Показник	2012	2013	2014	2015	2016
Всього надійшло за рік (пр.)	8310	6101	6314	6391	10643
- в т.ч. навчальної (пр.)	4759	4333	5469	4412	8221
наукової (пр.)	2939	533	548	457	816
Находж. л-ри (пр.) на 1 чит.	0,9	0,8	0,8	0,9	1,5

Надходження літератури з розрахунку на 1 читача в звітному році складає 1,5 пр.

З розрахунку на одного читача – студента – 2,2 пр.; в т.ч.

– навчальної літератури – 0,45 пр.

– наукової – 0,1 пр.

Досвід наукових досліджень показує: щоб задовольнити потребу в навчальній і науковій літературі, бібліотека в рік повинна отримувати 12-14 книг в розрахунку на 1 читача. В середньому в рік бібліотека отримувала на 1 читача за останні 5 років 0,8-1,5 пр.

В 2016 році було придбано художньої літератури на 40 пр. більше, ніж в 2015 р. Увага приділялась придбанню творів сучасних українських письменників.

З обмеженою кількістю нових надходжень художньої літератури до фонду (всього надійшло 146 пр.) він застаріває, що унеможлиблює якісно задовольнити попит користувачів на нову літературу сучасної української та світової прози, поезії, книги письменників-лауреатів.

Таблиця 5.7 Показники надходжень художньої літератури та літератури з мистецтва

Надходження	2012	2013	2014	2015	2016
Художня	2	76	70	107	146
З мистецтва	176	97	153	268	227

Таблиця 5.8 Надходження літератури за галузями знань

№ з/п	Назва показника	2014		2015		2016	
		пр.	%	пр.	%	пр.	%
1	Природничо-наукова	799	12,7	725	11,3	959	9
2	Технічна	3550	56,2	3175	49,7	5860	55
3	Мистецтво та спорт	153	2,4	268	4,2	227	2,1
4	Художня	70	1,1	107	1,7	146	1,4
5	Інша	1742	27,6	2116	33,1	3451	32,4

Обсяг і глибина фондів, їх відповідність освітнім стандартам вищої школи були визначними факторами у політиці комплектування. Аналіз свідчить, що за останні роки відсотковий склад фонду зазнав незначних змін.

Недостатньо надходить довідкової, літератури з мистецтва, спорту, географії, літературознавства.

Таблиця 5.9 Наявний фонд

Показник	2012	2013	2014	2015	2016
Фонд НТБ всього примірників	843505	843104	846656	850317	856737

Таблиця 5.10 Склад фонду за цільовим призначенням

Назва показника	2014	2015	2016
Навчальна література, пр.	339544	341916	349040
% від загального фонду	40	40,2	40,74
Наукова література, пр.	188903	189358	188790
% від загального фонду	22,3	22,3	22

Характеризують фонд статистичні дані: співвідношення навчальної літератури із загальним фондом складає 40,7% (в 2015 – 40,2%), наукової літератури – 22,0% (в 2015 і 2014 рр. – він складав 22,3%).

Таблиця 5.11 Динаміка руху бібліотечного фонду за галузями знань

№ з/п	Назва показника	2014	2015	2016
1	Всього примірників	846656	850317	856767
2	Природничо-наукова (пр.)	144442	144587	145139
3	% від загального фонду	17	17	16,94
4	Технічна (пр.)	477916	480087	483262
5	% від загального фонду	56,4	56,4	56,4
6	Мистецтво і спорт (пр.)	12479	12629	12726
7	% від загального фонду	1,5	1,5	1,49
8	Художня (пр.)	13973	14065	14184
9	% від загального фонду	1,7	1,7	1,66
10	Інша (пр.)	197846	198949	201456
11	% від загального фонду	23,4	23,4	23,51

Комплектування фонду відбувалось на основі вивчення анотованих планів видавництва, прайсів, списків нових видань, що друкуються в журналах та інших інформаційних джерелах. Пріоритет надавався комплектуванню фонду літературою з техніки та економіки.

Таблиця 5.12 Склад фонду за мовами

№ з/п	Назва показника	2014	2015	2016
1	Всього пр.	846656	850317	856767
2	Державною мовою, пр.;	191415	196618	204735
3	% від загального фонду	22,6	23,1	23,89
4	Російською мовою, пр.;	649818	648280	646661
5	% від загального фонду	76,8	76,2	75,48
6	Іноземною мовою, пр.;	5423	5419	5369
7	% від загального фонду	0,6	0,6	0,63

Нові надходження українською мовою становлять 93,7%.

Важливе місце в статистичному аналізі займає вивчення в єдиному комплексі таких показників як: книгозабезпеченість, читаність, обертаність. Адже між цими показниками є тісний зв'язок, суть якого виражена в тому, що зміна однієї складової веде обов'язково до зміни інших.

Таблиця 5.13 Відносні показники

Показник	2012	2013	2014	2015	2016
Книгозабезпеченість на 1 читача	95,5	110,5	93,6	120,9	125,3
Книгозабезпеченість на 1 студ. навч. л-рою	45,6	53,6	59,2	60,6	64,2
Читаність	83,6	96,2	79	101,7	104,3

Фонд бібліотеки застаріває, є ще малозапитувана та маловикористовувана література. Саме ці фактори впливають на показник обертаності фонду.

Таблиця 5.14 Обертаність

	2012	2013	2014	2015	2016
Фонд, всього пр.	0,9	1,1	0,8	0,8	0,8
Наукова література	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Навчальна література	1,2	1,2	1,2	1,1	1,1

Залишається для нас проблемою книгозабезпеченість студентів навчальною літературою, особливо з нових дисциплін.

Аналіз тематико-типологічного плану (ТТП) дозволяє визначити забезпеченість літературою дисципліни, кафедри, іншого підрозділу та визначити пріоритетні напрямки комплектування фонду.

За результатами аналізу книгозабезпеченості виявляються дисципліни, які майже не забезпечені, малозабезпечені та забезпечені тільки застарілими книгами, що в подальшому допомагає ліквідувати прогалини. На сьогодні в бібліотеці більшість дисциплін добре забезпечена літературою, але з'являються нові дисципліни, що потребують доукомплектування.

Майже не забезпечені такі дисципліни:

- Альтернативні методи передавання та перетворення енергії (ФКСА);
- Архітектура та структурна організація нейрокомп'ютерів (ФКСА);
- Бортові обчислювальні комплекси транспортних засобів (ФМТ);
- Віртуальне моделювання процесів та машин (ФМТ);
- Внутрішньоекономічний механізм підприємств та організацій (ФМ);
- Гідро- та аеродинаміка систем теплогазопостачання і вентиляції (ФБТЕГП);
- Дистанційні платформи та технології навчання (ФІТКІ);
- Електронні пристрої випробувальних систем (ФКСА);
- Електронні технології (ФРТЗП);
- Збройні сили України (ФМТ);
- Кваліметрія (ФКСА);
- Нейрокомп'ютери (ФІТКІ);
- Нові матеріали та композити (ФМТ);
- Нормативно-правове забезпечення інформаційної безпеки (ФІТКІ);
- Оптичне матеріалознавство (ФКСА);
- Основи оптоінформатики (ФКСА);
- Програмовані логічні контролери (ФКСА);

- Реноваційні технології (ФМТ);
- Сертифікація продукції, послуг та персоналу (ФКСА);
- Системи комп'ютерної анімації (ФІТКІ);
- Управління містом (ФБТЕГП)

Малозабезпечені:

- Безпека автотранспортних засобів (ФМБ);
- Виробнича база будівництва (ФБТЕГП);
- Державне та регіональне управління (ФМ);
- Діагностика мехатронних систем автомобіля (ФМТ);
- Екологічне картографування (ІнЕБМД);
- Електроживлення пристроїв зв'язку (ФРТЗП);
- Засоби програмування (ФІТКІ);
- Захист фінансової інформації від несанкціонованого доступу (ФРТЗП);
- Інтелектуальний аналіз даних (ФІТКІ);
- Лазерні технології (ФКСА);
- Ландшафтна екологія (ІнЕБМД);
- Метрологічне забезпечення систем захисту інформації (ФІТКІ);
- Основи автотехнічної експертизи дорожньо-транспортних пригод (ФМТ);
- Ремонт агрегатів автомобілів (ФМТ);
- Розосереджені джерела енергії (ФЕЕЕМ);
- Системотехніка транспортних машин (ФМТ);
- Фірмове обслуговування автомобілів (ФМТ);
- Цифрове відео- та аудіокодування (ФРТЗП).

Забезпечені тільки старою літературою:

- Аналіз і синтез систем розподілення інформації (ФРТЗП);
- Діагностика матеріалів, конструкцій та якості покриттів (ФМТ);
- Діагностичні комплекси в електромеханічних системах автоматизації (ФЕЕЕМ);
- Договірне право (ФМ);
- Екологічна кібернетика (ІнЕБМД);
- Економіка і бізнес (ФІТКІ);
- Екотрофологія (ІнЕБМД);
- Експериментальні дослідження надійності матеріалів і конструкцій (ФМТ);
- Електронно-променеві прилади (ФРТЗП);

- Метрологічне забезпечення системи радіомовлення і телебачення (ФРТЗП);
- Основи електричної тяги (ФЕЕЕМ);
- Системи керування верстатами та верстатними комплексами (ФМТ).

На протязі всього року надаються "Довідки про книгозабезпеченість" в друкованому та електронному вигляді для викладачів кафедр по забезпеченості підручниками та навчальними посібниками, як в період акредитації, так і при започаткуванні нових дисциплін. Вибір документів пропонується з конкретно заданими параметрами: за мовою (наприклад: українська мова), роками видання (наприклад: 2010-2016) та ін. Згідно запиту і надається інформація.

В 2016 р. відділ продовжив роботу над тематико-типологічним планом (ТП) бази даних LIBRARY системи «УФД/Бібліотека» – змінили та ввели нові назви дисциплін.

Ретельний облік усіх нових надходжень до бібліотечного фонду за навчальними дисциплінами дає бібліотеці можливість аналізувати політику комплектування.

Впроваджується інша стратегія комплектування, яка полягає у використанні електронних носіїв інформації. Бібліотека продовжувала цю роботу шляхом сканування, електронних копій навчальних та наукових видань (за рік 119 видань переведено в електронний вигляд).

В останні роки в університеті були відкриті нові спеціальності.

Відомо, що на комплектування літературою по новому напрямку професійної освіти потрібно, як мінімум, 5 років. Бібліотека докладас максимум зусиль, щоб забезпечити необхідною літературою, але недостатність фінансування впливає на екземплярність придбаної літератури.

Комплектування – це не лише процес поповнення, а й процес звільнення від застарілої, зношеної літератури, якому також приділяється значна увага. У 2016 р. проводилось списання фізично зношеної літератури. Так, було списано 2115 пр. на суму 2647,79 грн,

Проводились акти на документи, отримані взамін загублених. Таким чином, у 2016 р. списано 316 пр. на суму 4976,08 грн, прийнято взамін загублених 305 пр. на суму 17843,39 грн.

Таблиця 5.15 Списання по роках

Показник	2012	2013	2014	2015	2016
Всього примірників	1687	5531	2762	2730	4193
- в т.ч. втрачених читачами	940	971	945	477	316
- інша причина	-	-	-	-	1762

Але бібліотека не має можливості списати дублетну, малозапитувану літературу, так як недостатнє надходження документів приведе до зменшення загальної кількості фонду. У попередні роки, готуючись до автоматизованої видачі бібліотека переглянула і списала багато літератури:

- в 2010 році – 1625 пр.
- в 2011 році – 5112 пр.

Таблиця 5.16 Рух фонду

№ з/п	Назва показника	2014	2015	2016
1	Склад фонду, всього пр.;	846656	850317	856767
2	- назв.	126362	127708	127823
3	Надійшло, пр.;	6314	6391	10643
4	- назв	1130	1241	1571
5	Вилучено, пр.;	2762	2730	4193
6	- назв	373	12	1456

З 10643 примірників документів, що надійшли за звітний період до бібліотеки книг і брошур 9049 пр., неопублікованих документів 547 пр., електронних документів 107 пр. (з них 11 на CD).

ЕК є основною базою даних НТБ. У 2016 відділі в повному обсязі використовують операції систематизації та предметизації з продовженням БД «ЕК». Усі види документів, які надходять до бібліотеки, заносяться до ЕК, предметизуються та отримують штрих-код. До системи ЕК входять книги, періодичні видання, автореферати, дисертації, статті періодики. На сьогодні в ЕК відображено весь активний фонд.

В поточному році своєчасно здійснювались прийом, облік та обробка нових надходжень. Всі документи вводились до електронного каталогу. На всі назви друкувались картки для абеткових та систематичного каталогів. Кожен примірник проходить штрих-кодування. Також вводились в електронну базу ретро видання. Всього введено 1032 пр.

6 СТВОРЕННЯ ДОВІДКОВОГО АПАРАТУ

Створення ефективної системи бібліографічно-інформаційного обслуговування навчального, наукового, виховного процесів університету неможливо без ведення, удосконалення довідкового апарату бібліотеки. Тому цей напрямок роботи залишається одним з основних в діяльності НТБ.

Мережа довідково-бібліографічного апарату бібліотеки містить:

- генеральний службовий абетковий каталог;
- читацький абетковий каталог;
- систематичний каталог (виконує функції читацького);
- систематична картотека статей;
- каталог видань іноземними мовами;
- картотека магістерських робіт, дисертацій та авторефератів дисертацій;
- нумераційний каталог стандартів;
- абеткова картотека періодичних видань;
- картотека «Історія ВНТУ»;
- картотека «Автори ВНТУ»;
- краєзнавча картотека «Вінниччина»;
- картотека «Бібліотечна справа»;
- картотека стандартів;
- картотека СНПів, СН, ДБН.

З'єднувальною ланкою між інформаційними ресурсами бібліотеки, користувачами та окремими структурними підрозділами є довідково-пошуковий апарат. На сьогодні в НТБ — це електронний каталог, він поєднує в собі функції абеткового, систематичного каталогів, систематичної картотеки статей, тематичних картотек.

Електронний каталог є одним з головних ресурсів бібліотеки і складовою частиною віртуального обслуговування, так як дозволяє користувачам

оперативно і комфортно отримувати інформацію про фонди.

Формуванням ЕК займаються відділи: комплектування та наукової обробки літератури і наукової інформації та бібліографії. Електронний каталог є найголовнішою базою даних бібліотеки.

Всі види документів, які надходять до НТБ, заносяться до нього, предметизуються та штрихкуються.

В систему ЕК входять книги, брошури, методичні посібники, періодичні видання, автореферати дисертацій, дисертації, стандарти, ДСТУ, дипломи, аналітичний опис статей з періодичних видань.

Наразі ЕК нараховує 194599 записів, в т. ч.

- книг – 58653 описів;
- стандарти, ДСТУ – 7963 описів;
- автореферати дисертацій – 441 опис;
- дисертації – 630 описів;
- аналітика – 115189 описів.

За рік введено 8647 описів.

Таблиця 6.1 Динаміка поповнення ЕК

Показник	2014	2015	2016
Нові надходження (назв)	702	577	771
Ретровведення (назв)	1621	1342	1032

ЕК НТБ дозволяє проводити багатоаспектний пошук:

- за атрибутами (шифр, авторський знак, назва, рік видання, мова, індекс класифікації);
- за темами («Автори ВНТУ», «Ключові слова», «Персоналії», «Дисципліни»).

Пошук в ЕК ведеться в режимі 20x7x365.

За рік відредаговано в е-каталозі 3471 запис, вилучено 514 записів.

Однією з головних задач, пов'язаних зі створенням ЕК, є організація словника ключових слів. До цього процесу залучені головні бібліотекарі відділу наукової інформації і бібліографії. За рік введено 2570 записи.

Нові надходження до бібліотеки своєчасно проходили систематизацію відповідно до прийнятих в НТБ таблиць УДК і ББК.

Систематизовано і складено бібліографічні описи на 2918 назв документів, надруковано 3024 картки в т.ч.:

- в алфавітний – 599 карток;
- в систематичний – 252 картки;
- в картотеки – 2843 картки.

В 2016 році постійно велась робота по редагуванню каталогів. Перевірялось правильність розстановки, замінявались зношені картки. Відредаговано 281 одиниця карток в АК та СК.

Велике значення для удосконалення інформаційної роботи бібліотеки має БД «Автори ВНТУ», яка містить інформацію про публікації вчених незалежно від їх наявності у фонді бібліотеки. Вона представлена в картковому та електронному виді.

За рік поповнено на 2570 записів.

7 ОРГАНІЗАЦІЯ ЗБЕРЕЖЕННЯ ФОНДУ

Проблема формування та збереження фонду залишається ключовою для НТБ. Адже, головним інформаційним ресурсом нашої бібліотеки являється фонд, який є основою її функціонування та джерелом задоволення потреб користувачів.

Реалізація збереження фонду базується на технологічних засадах. У бібліотеці розроблені відповідні регламентуючі документи. Це «Правила користування бібліотекою», технологічні інструкції: «Інструкція про ліквідацію читацької заборгованості», «Інструкція про шлях документів в НТБ ВНТУ», «Інструкція по роботі з подарованою літературою», «Положення про комісію по списанню документів з фонду НТБ ВНТУ».

Ядром зберігання та використання цінних видань у НТБ є відділ основного книгозберігання.

Відділ виконує завдання:

- забезпечує формування, використання та зберігання фонду НТБ;
- здійснює розподіл та передачу нових надходжень до структурних підрозділів бібліотеки;
- виконує замовлення користувачів на літературу, що зберігається у відділі;
- здійснює роботу по формуванню та якісному використанню обмінного фонду бібліотеки;
- систематично вивчає використання окремих розділів фонду;

- проводить планові перевірки бібліотечних фондів структурних підрозділів бібліотеки;
- організовує списання застарілих та зношених видань;
- веде облік документів структурних підрозділів бібліотеки.

Від стану організації та збереження фонду залежить повнота, якість та оперативність обслуговування користувачів. Заходи щодо збереження фонду є комплексними і здійснюються на всіх абонементів і в читальних залах.

В бібліотеці введено систему контролю за своєчасним поверненням літератури завдяки БД «Читач». Система проводить контроль термінів повернення документів, виданих читачеві. Якщо є заборгованість, такі примірники виділяються червоним кольором в електронному формулярі, формуляр блокується і читач не обслуговується до повного розрахунку. Згідно «Правил користування бібліотекою» читач-боржник позбавляється права користуватись бібліотекою.

Особливо увага приділяється роботі з першокурсниками. Під час групової видачі підручників студентів інформують про правила користування бібліотекою та відповідальність за втрату або пошкодження книг.

На загальних зборах кожного факультету представник бібліотеки інформував про відповідальність за втрату підручників.

Протягом року з боржниками проводилась робота:

- складались списки боржників-студентів і передавались в деканати;
- телефонували боржникам-викладачам;
- відправляли нагадування через електронну пошту.

Робота з наказами по студентському складу проводилась в електронному режимі. За 2016 рік опрацьовано 176 наказів, були зроблені відповідні помітки в електронних формулярах.

Відраховані студенти або звільнені працівники університету обов'язково підписували «Лист-інформацію про відсутність заборгованості». Загублена читачами література відшкодовувалась ідентичними або рівноцінними за змістом книгами (згідно наказу ректора ВНТУ). У 2016 році було втрачено 316 пр. на суму 4976 грн, прийнято на заміну 305 пр. на суму 7843 грн.

Збереження фонду лежить в основі процесу списання літератури. Бібліотечні працівники консультуються з фахівцями кафедр про доцільність вилучення, виходячи з цінності літератури для навчального та наукового процесів. У звітному році списано всього 4193 пр. (1456 назв) у т. ч. зношеної 2015 пр. на суму 2647 грн.

Відділу основного книгозберігання підпорядкований читальний зал дипломного проектування. Співробітники відділу здійснюють обслуговування користувачів приймають та ведуть облік нових надходжень дипломних та магістерських робіт, списують їх (згідно наказу ректора строк зберігання 5 років, графічних частин – 3 роки).

У 2016 році нові надходження становили 426 прим. дипломних проектів та 52 пр. магістерських робіт. Нові надходження вводились в електронний каталог. У звітному році було списано 1298 прим. дипломних та магістерських робіт, 155 графічних частин.

Контрольна функція зі збереження фонду покладається на процес інвентаризації. У структурних підрозділах НТБ ВНТУ інвентаризація відбувається згідно 5-річному плану. Вона передбачає організацію звірки основного фонду, спеціалізованих його частин та підсобних фондів. Звірка проводиться працівниками відділу основного книгозберігання.

У минулому році було продовжено звірку контрольних талонів на фонд читального залу № 2 молодших курсів відділу обслуговування навчальною літературою, звірено 1000 пр. Загальна кількість документів, які пройшли інвентаризацію – 8000 пр.

Розпочато переоблік фонду читального залу №1 відділу СГЛ, на кінець року звірено 3000 пр.

У кінці року розпочато переоблік фонду читального залу № 3 старших курсів відділу обслуговування навчальною літературою, перевірено біля 1000 пр.

Продовжувалась робота по штрих-кодуванню фондів. Цей процес розпочато декілька років тому. У 2016 році заштриховано 19695 пр., в т.ч. 5368 пр. відділом обслуговування навчальною літературою; відділом СГЛ – 3143 пр., відділом наукової інформації та бібліографії – 5699 пр., відділом основного книгозберігання – 5485 пр. Коли існує ряд неточностей, тоді виникає необхідність уточнень з топографічним каталогом. За минулий рік працівниками відділу основного книгозберігання було видано 179 довідок про місце знаходження документів. Проводився підбір інформації для вводу в ЕК, підібрано 676 пр. (ретро-ввод).

Важливою складовою системи заходів збереження основного інформаційного ресурсу є його облік – комплекс операцій, що забезпечують одержання точних відомостей про обсяг, склад і рух інформаційного ресурсу. Облік здійснюється згідно з Інструкцією «Облік бібліотечних фондів в НТБ

ВНТУ», «Інструкції з обліку електронних документів в НТБ ВНТУ».

Облік книжкового фонду та його руху по структурним підрозділам здійснюється в нумераційному топографічного каталозі, який ведеться відділом основного книгозберігання.

У 2016 році відділом основного книгозберігання було отримано 8249 пр. нових надходжень, всі вони передані у структурні підрозділи бібліотеки.

Таблиця 7.1 Рух фондів та стан на 01.01.2017 р. по структурних підрозділах бібліотеки

Підрозділ	Надійшло у 2016 р. (пр.)	Вибуло (пр.)	Станом на 01.01.2017 р.
Абонемент № 1 відділу СГЛ	1168	308	60684
Абонемент № 2 відділу навчальної літератури	3088	1730	168395
Абонемент № 3 відділу навчальної літератури	2638	331	126667
Абонемент № 4 відділу наукової інформації	416	66	70605
Ч/з № 1 відділу СГЛ	107	13	6954
Ч/з № 2 відділу навчальної літератури	157	110	14918
Ч/з № 3 відділу навчальної літератури	84	5	19119
Читальний зал № 4 відділу наукової інформації	296	1	31620
Відділ основного книгозберігання	330	29	30094

Постійно ведеться робота по перерозподілу документів між структурними підрозділами бібліотеки. За минулий рік було переведено 90 пр. з одного структурного підрозділу в інший.

8 АВТОМАТИЗАЦІЯ БІБЛІОТЕЧНИХ ПРОЦЕСІВ

Ознаками модернізації бібліотечної справи є впровадження в розвиток нових інформаційних технологій, робота у мережі Інтернет, формування та використання електронних ресурсів.

Впровадження інноваційних технологій в роботу бібліотеки здійснювалось з наступних напрямків:

- організація ефективного доступу до світових інформаційно-бібліографічних ресурсів у режимі on-line;
- формування електронних інформаційних ресурсів;
- створення власних електронних ресурсів;
- формування у структурі електронної бібліотеки цифрової колекції навчальних документів;
- удосконалення інформаційного обслуговування користувачів;
- автоматизація бібліотечних процесів;
- пропаганда електронних ресурсів;
- технічне забезпечення процесів автоматизації.

Завдяки активному застосуванню новітніх інформаційних технологій сьогодні у бібліотеці сконцентровані всі засоби для пошуку і представлення наукової інформації та надання доступу до неї: електронний каталог (ЕК), електронна бібліотека (ЕБ), повнотекстові БД, доступ до світових джерел інформації, інституційних репозитарій.

Базовим власним електронним ресурсом НТБ є електронний каталог (ЕК). Це найважливіша і найбільш рухома частина довідково-бібліографічного апарату, яка потребує постійного удосконалення. Від його стану належить якість довідково-бібліографічного обслуговування, оперативність, повнота і точність виконання запитів. ЕК відображає активний фонд документів. Усі види документів, що надходять до книгозбірні, заносяться до ЕК, предметизуються та отримують штрих-коди, йде процес ретроконверсії фонду та редагування занесених бібліографічних записів. Обсяг ЕК на 01.01.2017 становить біля 195 тис. записів.

В кінці року від розробника ППП «УФД/Бібліотека» отримали пошуковий WEB-модуль до ЕК НТБ. Він був протестований працівниками бібліотеки. Зауваження та побажання до WEB-модуля були передані розробнику, частина з них вже виконана. Робота по його вдосконаленню буде продовжена в 2017 році.

Перспективою для обслуговування віддалених користувачів є Електронна бібліотека (ЕБ) – один з найголовніших інформаційних ресурсів університету. В умовах недостатнього надходження навчальної та наукової літератури ЕБ доповнює книжковий фонд, стає засобом розширення доступу до повнотекстових інформаційних ресурсів. В ній представлена продукція видавництва університету. На 01.01.2017 фонд ЕБ нараховує 2441 документів.

Продовжується робота зі сканування документів із фонду бібліотеки. За рік проскановано 119 пр., 37896 сторінок.

Науково-технічна бібліотека університету для задоволення інформаційних, освітніх, культурних потреб своїх користувачів використовує як реальний так і віртуальний простір.

З одного боку, вона створює власні електронні ресурси, а з іншого – пропонує доступ до ресурсів, що належать іншим суб'єктам інформаційного простору, в т.ч. представленими у мережі Інтернет.

Головною складовою єдиного інформаційного середовища університету, до якого користувачі мають цілодобовий доступ, став бібліотечний WEB- сайт , на якому представлені всі інформаційні ресурси НТБ.

Станом на 01.01.2017 сайт відвідали 23129 відвідувачів, з них нових 16489, в т.ч. з України – 12410 відвідувачів, з Росії – 2645; з США – 254; Німеччини – 65; Італії – 38; Польщі – 29.

Таблиця 8.1 Порівняльна таблиця відвідування сайту

Найменування	2014	2015	2016
Відвідування	2618	20603	23129
Перегляд сторінок	14319	96637	75329

Найбільшим попитом користуються сторінки сайту: «Новини» – за рік відвідали 21617 разів, «Жінка в долі Тараса Шевченка» – 2160 разів, віртуальну виставку присвячену М. Коцюбинському – 1463 рази, «На допомогу науковцю» – 819 разів, «Презентації бібліотеки» – 670, «Світові наукометричні бази даних» – 600 разів.

Проводиться постійна робота по редагуванню розділів WEB- сайту.

НТБ ВНТУ долучилась до проекту «Культура академічної доброчесності: роль бібліотек», який спрямований на включення бібліотек різних типів у формування академічної доброчесності, запобігання проявам шахрайства, плагіату, корупції у сфері науки і освіти.

Особливо хотілося б звернути увагу на розділ бібліотечного сайту «На допомогу науковцю», який був створений як результат аналізу запитів викладачів. Він містить інформацію з таких актуальних для наукових співробітників питань, як наукометричні бази даних, посилання на офіційні інтернет-ресурси, доступ до журналів відкритого доступу, рекомендації як

публікуватися в міжнародних рецензованих виданнях та багато ще корисної інформації.

Щоразу, коли бібліотека має нагоду скористатися електронними колекціями наукової періодики та базами даних провідних наукових видавництв на сайті оперативно з'являється інформація про це. Протягом року було надано тестовий доступ до 16 повнотекстових баз даних. Серед них: Eastview, eLIBRARY.RU, ЕБС «Лань», BioOne, Polpred.com, CUL Online, Web of Science, Scopus.

Надзвичайно цінним електронним ресурсом бібліотеки є інституційний репозитарій. Він створюється для накопичення, систематизації та зберігання в електронному вигляді інтелектуальних продуктів університетської спільноти, надання відкритого доступу до них засобами Інтернет-технологій.

Бібліотека здійснює методичну та організаційну підтримку репозитарію, проводить тренінги та консультування викладачів університету із функціонування та розміщення робіт. Протягом року проведено 46 тренінгів та 88 консультації. Станом на 01.01.2017 зареєстровано 134 депозитора. В фондах репозитарію розміщено 12137 документів, з них влило в 2016 р. – 10080, в т.ч. 602 патенти, 145 дисертацій та авторефератів, 620 тез конференцій, 648 робіт студентів, 292 статті періодичних видань ВНТУ, 36 публікацій працівників університету.

Протягом поточного року перевірено та відредаговано метадані 9334 розміщених документів. Значно збільшилось кількість звернень до репозитарію – 490298 (в 2015 р. – 162035), його відвідали 13695 користувачів.

Основним принципом наповнення залишається самоархівування авторами власних робіт. З метою популяризації бібліотеки та ресурсів ВНТУ в жовтні 2016 р. була здійснена реєстрація наукових ресурсів НТБ ВНТУ на сайті Національної бібліотеки України ім. Вернадського (інформаційний портал «Наука України: доступ до знань»).

Інституційний репозитарій ВНТУ – єдиний електронний ресурс ВНТУ зареєстрований в 7 міжнародних БД, в яких завантажена стаття індексується протягом 4-7 днів. Йому присвоєно Міжнародний стандартний номер серійного видання ISSN. ВНТУ, розвиваючи Інституційний репозитарій, став партнером проекту «Електронна бібліотека України» - створення центрів знань в університетах України та Консорціуму e-VERUM і, як результат, доступ до міжнародних наукових БД.

Наслідком реалізації репозитарію є підвищення престижу і рейтингу

ВНТУ, його наукового потенціалу, зростання рівня цитованості наукових праць, а також підвищення престижу самої бібліотеки. ВНТУ у рейтингу «Вебометрикс» отримав 15 місце серед українських ВНЗ. Такого високого місця у цьому рейтингу університет не посідав ще ніколи.

Для того, щоб утримати свої позиції в сучасному інформаційно-комунікативному просторі, створити умови комфортності та якості обслуговування, бібліотека кілька років тому долучилась до соціальних мереж. Якщо основне призначення WEB- сайту бібліотеки – служити джерелом інформації, то призначення соціальної мережі – це інтерактивне спілкування бібліотекаря з читачами та колегами.

З метою популяризації бібліотеки та підтримки неформального контакту зі своїми користувачами в 2016 р. бібліотека продовжила спілкування в соціальній мережі «ВКонтакте» з 1614 зареєстрованими користувачами (їх кількість за рік значно збільшилась, в 2015 р. їх було 564 користувачі) група систематично поповнюється та рекламується. Найбільш популярними серед учасників є теми: події в бібліотеці та університеті, цей день в календарі, здобутки студентів, про видатних людей, корисні поради студентам.

В 2014 році було створено сторінку та профіль НТБ у Facebook, він щоденно поповнюється інформацією. На YouTube створено канал «НТБ ВНТУ» з відеороликами про діяльність бібліотеки.

Працівники бібліотеки гол. бібліотекар Андронік Л. Д. та бібліотекар II категорії Немчук О. М. займаються цією роботою креативно, відслідковуючи усі події, які цікавлять користувачів соціальних мереж, часто ця інформація викликає жваву дискусію і обговорення.

В бібліотеці автоматизовані такі процеси:

- реєстрація та обслуговування користувачів;
- поточне комплектування, облік, списання, каталогізація фонду;
- аналітичний розпис статей періодики;
- довідково-бібліографічна служба.

Незмінним завданням відділу інформаційних технологій та комп'ютерного забезпечення є підтримка функціонування бібліотечної системи «УФД/Бібліотека», яка забезпечує автоматизацію обслуговування користувачів та бібліотечних процесів. Щоденно проводиться контроль бази даних, облік введених, виданих документів. За запитом відділу основного книгозберігання створено облікову книгу магістерських робіт. Продовжується робота по розширенню можливостей пакету «УФД/Бібліотека». В розробці задача

«Автоматизована інвентаризація бібліотечного фонду».

Серед актуальних напрямків роботи бібліотеки в 2017 році буде підтримка й просування WEB-сайту, використання в навчальному та науковому процесах електронних ресурсів віддаленого доступу, розвиток он-лайн-послуг на основі власних фондів документів.

9 МЕТОДИЧНА РОБОТА

Методична робота спрямована на вдосконалення діяльності бібліотеки на впровадження в її практику нових інноваційних форм і методів.

Науково-методична робота здійснюється за такими напрямками:

- аналітична діяльність та узагальнення статистичних показників підрозділів бібліотеки;
- організація і проведення заходів з підвищення кваліфікації працівників;
- інноваційно-консультативна діяльність, впровадження досвіду роботи;
- створення та редагування організаційно-технологічної та нормативно-регламентуючої документації;
- підготовка методичних рекомендацій, наукових статей;
- науково-організаційна робота.

Методична робота базується на вивченні й аналізі діяльності як бібліотеки в цілому, так і її структурних підрозділів. Аналізи досліджують стан роботи з певних напрямків, містять висновки та рекомендації.

Постійний моніторинг діяльності дає змогу більш детально проаналізувати роботу, зробити прогноз на подальший розвиток бібліотеки. В звітному році був зроблений розгорнутий аналіз за 2010-2015 рр. і порівняльний аналіз НТБ та інших вузівських бібліотек міста.

Протягом року здійснювалось підготовка планів, звітів, довідок, в т. ч.:

- Звіт про роботу НТБ за 2015 рік;
- Таблиця основних статистичних показників роботи НТБ ВНТУ за 2015 р і пояснювальна записка (для методичного центру вузівських бібліотек);
- План роботи НТБ на 2016 р.

Постійно на запити керівництва університету, кафедр надаються інформаційні матеріали про діяльність бібліотеки, про забезпечення дисциплін навчальною літературою.

Професійне консультування та піклування про професійний ріст бібліотечних працівників є один з напрямків методроботи. В нашій бібліотеці

налагоджена система підвищення кваліфікації, яка забезпечує отримання нових теоретичних та практичних навичок і вмінь.

В нашій практиці – це науково-практичні конференції, семінари, експрес-університети, університет культури «Книга і суспільство». Різноманітні форми і методи навчання доповнюють один одного.

Підготовка і організація занять – надзвичайно трудомісткий процес, що вимагає не лише підготовки виступів з різних бібліотечних питань, а й узагальнення досвіду, організації різних масових заходів. Під час занять головним є донесення до колег нової інформації, кращого досвіду, дієвих форм і методів роботи з користувачами.

Участь працівників бібліотеки в роботі конференцій, семінарів була продовжена і в 2016 році.

Бібліотека прийняла участь у науково-практичній конференції «Місце бібліотеки ВНЗ в міжнародному науковому інформаційному просторі» (грудень 2016 р).

З доповіддю виступила директор бібліотеки Притуляк Т. Є. на тему «Проектна діяльність університетської бібліотеки як фактор їх розвитку».

Під час семінару «Краєзнавство – шлях до формування іміджу бібліотеки» присутні могли ознайомитися з досвідом роботи НТБ. Презентацію на тему «Популяризація наукових надбань вчених ВНТУ – важлива складова краєзнавчої роботи університетської бібліотеки» підготувала зав. відділу обслуговування навчальною літературою Г. Ф. Суровенко.

Головний бібліограф відділу наукової інформації та бібліографії Криштафович Л. А. виступила з доповіддю на тему «Електронний архів ВНТУ у світі інтелектуальних ресурсів відкритого доступу» на міжвузівському

семінарі – практикумі «Електронні ресурси бібліотек ВНЗ як джерело інформаційного забезпечення наукового та навчального процесу».

Вінницька обласна наукова універсальна бібліотека ім. Тімірязєва організувала для бібліотечних працівників майстер-клас «Усна історія: від теорії до практики», в якому взяли участь заст. директора НТБ Банкова Н. П., гол. бібліотекарі Андронік Л. Д., Павлишина Г. Д.

За ініціативою НТБ в грудні 2016 р. відбувся семінар «Можливості платформи Web of Science для якісних наукових досліджень та навчання». Спеціаліст з навчання у сфері інтелектуальної власності та наукових

досліджень компанії Thomson Reuters, кандидат біологічних наук І. Тихонкова презентувала науковцям і студентам університету практичні питання роботи з інформплатформою Web of Science, основну колекцію впливових видань Web of Science Core Collection.

Слухачі семінару дізнались, як відшукати актуальні публікації з певної тематики та оформити статтю згідно з вимогами наукового видання та інші поради щодо того, як створити собі ім'я в науковому світі.

У заході взяли участь науковці, аспіранти, студенти, працівники бібліотеки. Змістовність семінару, цінність інформації та доступність викладу відзначили усі відвідувачі семінару.

Бібліотека приймала участь у Республіканській науково-практичній Інтернет-конференції «Електронні інформаційні ресурси: створення, використання, доступ».

Доповідь зав. відділу Савчук Т. С. на тему: «Поєднання традиційних та інноваційних методів у культурно-просвітницькій роботі НТБ ВНТУ» надрукована у збірнику конференції та розміщена в електронному репозитарії університету (URL – <http://ir.lib.vntu.edu.ua/>).

Протягом року основна увага приділялася оволодінню навичками роботи для подальшого впровадження новітніх технологій, навчанню інноваційним формам і методам роботи, удосконаленню практичних знань і вмінь.

Працівником наукової бібліотеки ВНМУ – методцентром вузівських бібліотек міста Сахаровою М. І. проведено з працівниками НТБ 6 занять майстер-класу «Крокуємо в сучасність» (впровадження нових інноваційних форм роботи).

Ефективним інструментом обміну досвідом та впровадження нових технологій були особисті зустрічі з колегами інших бібліотек міста та України.

Спілкування, обмін досвідом спонукає працівників до пошуку нових ідей, проектів, нових форм діяльності.

Директор НТБ Притуляк Т. Є. приймала участь у міжнародній науково-практичній конференції «Бібліотеки вищих навчальних закладів: досвід та перспективи» (на базі наукової бібліотеки КНУ ім. Шевченка).

В жовтні 2016 р на базі НБ НУ Києво-Могилянської академії відбулось 4 Міжнародна конференція

«Наукова комунікація в цифрову епоху», в роботі якої приймала участь директор і виступила з обміном досвіду на засіданні «круглого столу».

Зав. відділу наукової інформації та бібліографії Тарануха Н. О. і гол. бібліотекар Дєдова К. В. ознайомилися з досвідом інформаційно-бібліографічної роботи бібліотеки Вінницького національного медичного

університету. Зав. відділу комплектування Цвілишена О. М. відвідала бібліотеку ВТЕІ для вивчення досвіду з комплектування фонду.

У вересні 2016 р. нашу бібліотеку відвідали колеги з науково-технічної бібліотеки ім. Денисенка Національного технічного університету України

ім. І. Сікорського з обміном досвіду роботи.

Участь працівників бібліотеки в роботі конференцій, семінарів, «круглих столів», публікація статей в пресі – все це підтверджує статус наукової бібліотеки.

Одним із ефективних видів підвищення кваліфікації є самоосвіта. Важливим фактором якості самоосвіти є своєчасне інформування про інновації в бібліотечній роботі, творче застосування самостійно здобутих знань на практиці. Цьому слугують огляди фахової періодики, виставки «Світ фахової періодики; знання та інформація», виставки нових надходжень. Усі ці форми самоосвіти задіяні у нашій бібліотеці. Раз на місяць працівники НТБ приймають участь в заняттях університету культури «Книга і суспільство», що організовує ВОУНБ ім. К. Тімірязєва.

Суттєвий вклад у підвищення кваліфікації бібліотекарів вносять періодичні фахові видання. Бібліотека отримувала в 2016 р. такі видання: «НТБ», «Бібліотечний форум», «Бібліотечна планета», «Бібліотечний вісник», «Вісник книжкової палати».

Розширити професійні знання, почерпнути корисну інформацію працівникам НТБ ВНТУ, а також бібліотекам вишів міста допомагає інформаційний дайджест «Сучасні орієнтири університетських бібліотек: досвід роботи методичного об'єднання бібліотек ВНЗ м. Вінниці», який видає методичний центр вузівських бібліотек. Наша книгозбірня надає до нього інформацію про свої найцікавіші заходи. Координатором методичної діяльності в бібліотеці є методична рада, яка вирішує організаційно-методичні питання діяльності усіх структурних підрозділів бібліотеки.

На засіданнях Ради постійно розглядаються результати роботи, приймаються рішення щодо покращення діяльності бібліотеки, затверджуються нові та відредаговані інструктивно-регламентуючі документи.

НТБ є членом Методичної ради вузівських бібліотек міста. Приймає активну участь в її роботі.

Необхідною умовою ефективним способом удосконалення бібліотечних процесів є їх регламентація. Тому, у бібліотеці значну увагу приділяють створенню і редакції інструктивно-методичних, технологічних, нормативних документів, які регламентують виробничі процеси.

До Всеукраїнського дня бібліотек і до участі в 4-му обласному бібліотечному форумі «Бібліотеки Вінниччини в реаліях сьогодення» НТБ підготувала відео-ролик «Сучасні пріоритети діяльності бібліотек ВНЗ м. Вінниці».

10 БІБЛІОТЕЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

Питання наукового управління персоналом бібліотеки із застосуванням менеджменту та маркетингу невіддільно від інших проблем бібліотечної діяльності: з впровадженням інноваційних процесів, реформуванням методів роботи, професіоналізмом персоналу.

2016 рік був для бібліотеки роком пошуків нових форм роботи, змінення структури бібліотеки.

В травні 2016 р. було проведено з'єднання двох відділів – інформаційно-бібліографічного та відділу обслуговування науковою літературою. Був створений відділ наукової інформації та бібліографії. Внесли зміни у штатний розпис. Введені посади головного бібліографа та двох провідних бібліотекарів.

У зв'язку із змінами у штатному розкладі та структурі бібліотеки розроблено нове Положення про відділ, перероблені посадові інструкції для працівників відділу, введена ще одна посада бібліотекаря, також внесені зміни в штат відділу інформаційних технологій та комп'ютерного забезпечення.

Традиційне управління бібліотекою здійснювалося на основі колегіального вирішення виробничих проблем. З метою розвитку демократичних засад та колегіальності у прийнятті основних бібліотечних рішень працюють методрада та Рада при директорові. Протягом року на засіданнях розглядались такі питання:

- аналіз основних статистичних показників роботи відділів і НТБ в цілому за 2015 р.;
- участь в семінарі «Краєзнавство – шлях до формування іміджу бібліотеки»;
- затвердження регламентуючої документації;
- впровадження в роботу нового програмного модуля «WEB» ПС «УФД/Бібліотека»;
- про якість бібліографічних записів в ЕК;
- припинення дії таблиць ББК і Систематизація за таблицями УДК.

Крім того, систематично проводились оперативні наради з зав. відділів з окремих виробничих питань.

Ефективність діяльності бібліотеки значною мірою залежить від кадрів, їх професійної підготовки, зацікавленого і креативного ставлення до роботи, значна увага приділялось добору і розстановці кадрів, підвищенню кваліфікації.

Штат бібліотеки нараховує 30 ставок, в т.ч. бібліотечних працівників – 25, (30 осіб). Працюють у бібліотеці 38 чол. на повну ставку –16 чол.

Повну вищу освіту мають 27 осіб, з них вищу бібліотечну – 13, базову бібліотечну – 3.

Персонал бібліотеки за стажем:

- до 3 років роботи – 1;
- від 3 до 9 років – 1;
- 10 - 20 років – 11;
- понад 20 років – 17.

Професійна структура бібліотеки:

- комплектатори і обробка документів – 4 працівники – 13 %
- бібліографи – 4 працівники – 13 %
- персонал, зайнятий обслуговуванням – 20 працівників – 38%
- організація та зберігання фондів – 3 працівники – 8 %
- персонал, відповідальний за впровадження електронних технологій – 5 працівників – 18%.

Середній вік працюючих – біля 50 років. Вікова структура від 20 до 70 років.

Зміни, що відбуваються у суспільстві, впливають на діяльність бібліотек, змінюють вимоги до кваліфікації бібліотекаря, тому керівництво заохочує працівників підвищувати свою кваліфікацію шляхом професійного навчання.

П'ятеро працівників заочно навчаються у Вінницькій філії Державної академії керівних кадрів культури і мистецтв (друга вища освіта), один працівник – у Київському університеті культури. Поштовхом для цього послужили висновки і рекомендації атестації, що була проведена у листопаді 2015 р.

Бібліотечні вечори є улюбленою формою відпочинку колективу. Вони позитивно впливають на покращення та зміцнення психологічного стану, створюють умови неформального спілкування. Традиційними стали вечори святкування Нового року, 8 березня, Всеукраїнського дня бібліотек.

Напередодні 30 вересня – професійного свята бібліотек колектив традиційно підводив підсумки роботи. До професійного свята три працівники були відзначені грамотами ректора ВНТУ, ще двоє – грамотами та подарунками від Асоціації бібліотек Вінниччини. Професійне свято колектив бібліотеки дружно і весело святкував на природі, на березі річки. Лунала музика, пісні, гумор. Всім цей захід запам'ятався надовго.

З метою підготовки бібліотечних фахівців та відповідно угоди про надання бази практики у вересні 2016 р. в НТБ проходила практику студентка Львівського національного університету. Професійні навички вона набувала у всіх відділах бібліотеки.

У звітному році продовжувалось індивідуальне членство бібліотекарів НТБ в Асоціації бібліотекарів Вінниччини, а також партнерство бібліотеки з УБА.

Продовжувалась взаємодія з профкомом університету. Завдяки його фінансовій підтримці кільком працівникам була надана матеріальна допомога.

Підвищення загальнокультурного рівня бібліотечних працівників проходило завдяки відвідуванню культурно-масових заходів, що проводили інші бібліотеки міста (ювілей клубу «Літературна вежа», зустріч з поетами В. Сторожук, Н. Доляк, та інші).

Ефективною рекламою бібліотеки є інформація на сторінках прес-центру ВНТУ, на сайті НТБ і університету, у Фейсбуці, на виставках-переглядах на наукових конференціях, зборах трудового колективу ВНТУ.

11 МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Матеріально-технічне забезпечення бібліотеки у 2016 р. залишилося на рівні 2015 р. Загальна площа складає 2475 кв. м., з них площа для зберігання фондів – 761 кв. м, площа для обслуговування користувачів – 1858 кв. м.

Зробили ремонт в залі каталогів та картотек. Придбано 50 стільців, 2 комп'ютерних столи.

Впровадження у бібліотечну роботу новітніх технологій неможливо без комп'ютерної техніки. На 01.01.17 р. в бібліотеці 49 комп'ютерів, з них 40 складають АРМ бібліотекарів, усі з доступом до Інтернету, 16 сканерів, 14 принтерів, придбано 3 комп'ютери.

Щорічно в бібліотеці проводиться інвентаризація матеріальних цінностей, недоліків по їх зберіганню не виявлено.

Бібліотека потребує ремонту, якого не було кілька десятків років, оновлення меблів, нових комп'ютерів. Над цими і іншими проблемами колектив бібліотеки буде працювати в 2017 р.

Директор

Т. Є. Притуляк